

అంబులము

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5.

చెన్న పట్టణము 1918 సం॥ డిసెంబరు నెల 4 వ తేది బుధవారము

No 201

సంపుటము. ౫

కాళయక్తి నామ సంవత్సర కార్తిక మాస శుద్ధ ప్రథమం.

సంచిక ౨౦౧

సుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 199 క్యాలండరు

సంవత్సరము 15-వ తారీఖు నుండి జనవరి నెల 31-వ తారీఖు లోపుగ

మా మందులను 6 రూపాయలకు నొకేసారి గొనువారలకు

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా గొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు షేరవున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. కాకలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనటం యుక్తము.

తామరలైలము

పండ్లపాడి

మోహనిలైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0

డబ్బీ 1-కి 0-2-0

సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపదము

దగ్గు, శైత్యము, పడిశెము, రొమ్ముపడిశెము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పొట్టు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

చక్కనిడబ్బీతో వెల రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-6-0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.

అమృతాంజనం డిపో, } 109, ఫ్రేరింగ్స్, బొంబాయి.
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

తమ కార్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందఱును

“ఎలెక్ట్రా” వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు.

సరియైన కాలములో తమ సంకేతిక స్థలములకు పోగలరు.

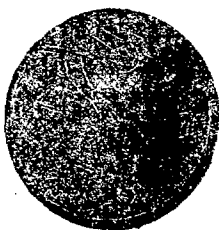
“ఎలెక్ట్రా” (1049)

ఎలెక్ట్రా లిమిటెడ్

చాల దివ్యముగనుండును.

గడియారములయొక్క శ్రేష్ఠ మైన

వరికరములతో చేయబడినది.

బెర్న్ లో 1914 సం॥న జరిగిన
జాతీయ వస్తుప్రదర్శనమున గ్యాలెటు
స్వీటు ఎలెక్ట్రావాచికి గొప్పబహుమతి
(గ్యాలండు (పెట్టు) ఒసంగబడినది.
గొప్ప బహుమానము.

గ్యాలెట్ కంపెనీ, స్విస్ మేడు.

సమృద్ధి మైన గడియారములు. చౌకధరలు. వలువిధములగు వాచీలుగలవు. ప్రతిచోట నుదొరకును.

విజయం: జి. ఇ. సంవత్సర శెట్టి అండు కో, ఎస్. ప్లనేడు. మదరాసు.

అమృతార్ణవ అవశేషము.

అమృతార్ణవ రక్షణమును చేసి పిల్లలను పాపిం
చి జలమును కలిపించి యావృతమున చేసి చేతి కాలి
మంటల దోగింపును మొదలును చల్ల చేసి శరీరమునకు
తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘాయు, శ్రేయము, కలకాంక్ష,
రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తత్పక నివారించును.

(119) అర్జును డబ్బీ 1-కి రూ. 2-0-0.

వైద్యశాస్త్ర ముగింపుకోర్ గోవింద్,

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము, 187, బ్రాహ్మణ, మదరాసు.

మలయ చందనము

(1251) పెంగోగమునకు మతారము
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. పత్రికలు లేరు. పిచికారీ
మున్నగు కఠినవికీర్ణుల పనిలేదు. రుచ్య
మైన మా మలయచందనము ఎటువ
లెదావు, పచ్చ అను మాడు విధముల

పెంగోగమును మాడు పూటలలో మాన్యును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0
గంధర్వపార్శ్వసి, రాజమండ్రి.

బహుమతులు

ప్రతి శతక సురేంద్రనగరము:—ఇందు శ్రీల మనస్సై

ర్యము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినవి. రూ. 1-0-0

యశోధర:—ఇందోక యాదుది తనమగనివై:గల యనురా

గమునకై పడరానిపాటుపడి యున్న తస్థితికివచ్చును 0-12-0

చివోరము:—మగడువేట కేగి రాత్తునుకొద్ద జిహ్వాకొననతవి

సామర్థ్యములు చే విడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10-0

గజ దేవరంధ:—అన్నకై పడరానిపాటుపడి యున్న తస్థి

తికి వెచ్చు సామర్థ్యవతి కథ ... .. అ. 0-10-0

సహోదరవాంఛ:—తమ్మునకు బుద్ధితేజ కలపించినను

అన్న సహింపవలయు ననుటను బోధించును. అ 0-4-0.

అత్తలార్పణమున కోర్వనికోడండ్ర ప్రలాపము:—

అత్తలు కోడండ్రను బాధించు విధములుగలవి. అ. 0-2-0

మిత్రద్రోహము:— అపద్ధంధుడగు మిత్రునిపై నిద్రమోపి

కడకు తాను జిహ్వాకొన్న వానిని గురించిన నవల 0-8-0

883 కలయవారు:— కణ్ణా బుక్ డిపో.

వి. కంకటేశమేష్ట్రీ, సాహిత్యకారు వేట, మదరాసు.

మహారాజా హోటాలు

(1912 సం॥ లో స్థాపించబడినది.)

చెన్న పురి రాజధానిలో ముఖ్యమయిన ఇండియన్

హోటాలు ఇదియే. నెం. 121 ఆర్. మీనియన్ వీధి, మదరాసు.

(హైకోర్టుకు ఎదురుగా) (1102)

ట్రాంలైనుకు అతిసమీపముగానున్న పట్టణమధ్యమందున్నది.

ప్రయాణికులకున్న విద్యాధులకున్న విడిసియుండుట

కున్న భోజనోపాయములకున్న స్వగృహసౌఖ్యములకున్న

తగు ఏర్పాట్లున్నవి. మిడ్లలో గదులు ఎలక్ట్రీక్ లిఫ్ట్ సౌకర్యములు

ములు ఆసనాదిసౌకర్యములు యున్నవి. గాలి బాగావచ్చును.

కాకాదిభోజనము పూట 1-కి రూ. 0-4-0.

ప్రశస్తతమైన కాకాదిభోజనము, లేక మాంసాదిభోజ

నము, ఫలహారములు, అనుభవముగల హిందువులవలన తయార

చేయబడి హిందువు లేక యూరోపియనుపద్ధతిప్రకారం వడ్డించ

బడును. విద్యార్థులకు తక్కువ రేటు.

ఈ హోటాలు బర్మా, సింగపూ, యూరోపు, ఇండియా,

వగైరాజాతీయలం దంతటను సంచారముచేసి వచ్చియుండు

ఒక అనుభవము గల నాయకుగారి మ్యనేజిమెంటులో

యున్నది. చార్జీలు కులభముగా నుండును.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగ

దృష్టి, వాస్తవ్యాభువను, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్ర

శాస్త్రము, భూత వైద్యము, యంత్రతంత్రము, అమెరికాచారి చీట్లు

నేక తమాషా, విచిత్రవిశేషవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక

మనమృతి మాయచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట,

తీనములో సమాధియుండుట, శరీరములేని కలకాయచేత మాట

లాడించుట, భూమిపై గజముయొత్తున గాలిలో మనుష్యుని

నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము

లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యుత్సాహముగా మేజిక్

చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాను. దీనివెల 4 రూ॥

పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

రక్తమూలశంక

ఎంతకాలమునుంచి ఉన్నప్పటికిన్ని, ఎంతకఠినముగా

నన్నును మాచే తయారుచేయబడిన “మూలబిందు” అను

ఔషధము పుచ్చుకొనటవలన అతిశీఘ్రములో తుడుగును.

వెల బుడ్డి 1 కి రూ. 2-0-0 (1864)

మూలబిందు డిపో, 88, చీనాబజార్ రోడ్, మదరాసు.

గ్రామోద్యోగములు.

గుంటూరునందు గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణ గారి కిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— మొన్నటిలో జన ఆనందము 28 వ తేదీన వెల్లడి అగ్రధర్మము గ్రామోద్యోగములను గూర్చి అమలులోనున్న చట్టమును పరిశీలించి తమ చిత్తుచట్టము ప్రచురింపబడియున్నది. ఈవిట్లు 26 వ తేదీన గల ఫోటోనెంటు బార్నికెటెటలో ఆంధ్రమునకు పరిమరము అట్టెబరు 22-వ తేదీ గల నెలకులో ఇంగ్లీషులో ముద్రితమైయున్నది.

ఈ సవరణవిల్లువలన నూచించబడిన మార్పులలో ముఖ్యమైనవి. 31... వీనిని వరుసగా క్రిందవివరింపము:

(1) ఉద్యోగములకు నియమించబడువారి అర్హతలను, అర్హతలను నిధియు పెక్కునులో కొన్ని మార్పులు చేయు ప్రయత్నము గలదు. ఇదివరకును అర్హతలనుగాక క్రొత్తని రెండు కట్టెంపబడుచున్నవి.

(2) దివాలాకోరు అని పిరుకయినవాని నియమించరాదు.

(3) ఎవని నియామకముచేత జనసామాన్యముయొక్క నెమ్మడికిని, క్రమస్థితికిని భంగమును, ఎవని బీదస్థితిచేత గాని మరలవలయునకు అగౌరవమును, కలుగునని అధికారవర్తనలు వారికి తోచునో, అట్టివానిని నియమించరాదు.

మొదటి అసభ తీర్మానములలో చెప్పబడినవిల్లుయు. బీదరికము కాల్చియు కాదు, తాత్కాలికము. న్యాయాధికరణ సామర్థ్యముగూడ చిత్తులలోకి దివాలాతీయవచ్చును. అది పాపముగా నేరదు. దానికి ఇంతభీతికలదు. ఇతర ఉద్యోగముల విషయములో నిట్టి అర్హతలున్నట్లుతోచదు. మరియు ఈదివాలాకోరులలో కొంతమందిని కొర్రవారు పిచారించి దివాలాజేయుచున్నారని అనగా బీదలు, దివాలాకోరులు అయినను, న్యాయాధికరణము పరికరించలేదు. అనితీర్మానించి, "దివాలాకోరులు" అను పదమునందలి అగౌరవము నుండియు దోషము నుండియు విముక్తుల చేయుచున్నాడు. అట్టి దివాలా పొందిన దివాలాకోరుల కైనను ఉద్యోగాన్ని తీయబడుటమే.

రెండవ అసభలో రెండుభాగములు కలవు. రెండవ భాగము బీదరికమును గూర్చినది. బీదరికముచేతనే, ఉద్యోగమున కెట్టి అగౌరవము కలుగునో తెలియరాదు. ఈ భాగమునలోకిరించిన బీదరికము జీవనోపాధియే కాక, పరిమర్యోగము అన్నియు గూర్చుకొనుటకొరకును: యుంచవలసివచ్చును. ఇట్టి సూక్తియు దివాలానుకూలముగాను మొదటిభాగము పరిమరించు సూక్తులన చిత్తులు మెండుగా కలుగును. అధికారవర్తనలకుకీ కృత్రికము పనిచేయువాడును: పరిమరములకు: పక్షలలో జోక్యము కలుగజేసికొని అధికారవర్తనలకు కొంతమంది గురియగు వారెల్లరును చెబుదురు. వైయోద్యోగములను ఆనుసరించుటయందు నేర్పుగలవానికి మాత్రము లాభకారి కావచ్చును.

(2) భారతీయన ఉద్యోగములకు ఇతరుల నియమించునపుడు గమనించవలసిన మార్పులు: ఇదివరకు వంతపరంపరాగతమగు ఉద్యోగములలో శ్రేష్టతాక్రమణికను నియామకములు జరుగుచున్నవి. ఇప్పుడు యీ శ్రేష్టతాక్రమణిక కట్టెని రద్దుచేయవలయునపుడో మార్పులు నూచించియున్నాడు. లోగడ యీ ఉద్యోగముని వారసులలో వారిని మాత్రమేగాక ఆయనకుటుంబములోనున్న వాలో ఉత్తముడైనవానిని నిర్ణయించునధికారము దివ్యుటి కలెక్టులకు ఇవ్వబడుచున్నది. ఈ "కుటుంబములో నున్న వారిని" అను పదముల నిర్వచనము నులభింపగాదు. అయినచేతను గోత్రీయును కలవా రెల్లరును వైతము లగ్నయించవచ్చును. అందుచేత లోగడ ఉద్యోగికి సమీపపులయిన వారినందరిని వదిలి ఇతరులను నియమించవచ్చును. అట్లు వివర్ణించబడిన వారికి వాచాచేయు సధికారము తొలగింపబడినది. ఈ మార్పు చట్టము అయినయెడల, చాలా కుటుంబములకు నష్టము కలగవచ్చును. దివ్యుటి కలెక్టుల అధికారములు పెరుగును.

ఇదివరకును చట్టముక్రింద ఏ గానినవలయునైన తొలగింపవలయును, అతని అధికార కుటుంబములో చేరిన వారి కియ్యరాదని భాసింప సధికారము కలెక్టులకు ఉండెడిది. ఇప్పుడు "అవిధక్త" అనుపదము తొలగించబడును. అందుచేత అట్టి నిషేధము క్రొత్తచట్టముక్రింద జేయునపుడు, ఈ యుద్యోగము అసలు కుటుంబములోనుండి తొలగును.

(3) ఇదివరకు యీ గానిమోద్యోగముల విషయములో రెండు అప్పీలుచేయు సధికారము ఉండెడిది. ఇప్పుడు రెండవ అప్పీలుతోనే జేయబడునట్లు మార్పు ఉక్తికంచబడినది. అప్పీలుచేయువానిని చాలా విధముల హామీ. అది పోయిన క్రింద ఉద్యోగముల అర్హతలనులకు పనికి అంతలే నుండదు.

ఈమార్పులన్నియు మరలించబడు చిత్తు గానిమోద్యోగములకు సంబంధించినవి. అట్టి ఉద్యోగములు ఇప్పుడు రెండు కలవు. మొదట, కరణము, పుత్తు ఇప్పుటికి చిత్తుచట్టము పరిమరమై 5 భాగములు వాటికిన, వీనివలన లాభవ్యములు పొందువాడు తమతమ అభిప్రాయములను తెల్లడించక పోవుట చిత్రిముగనన్నది. ఈ మార్పులు తమకు సమ్యక్మో అనమ్మకమో తెల్పుట వారి విధియై యున్నది.

ii

ఒకకరణముట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— అనాది నుండి మన కుటుంబములలోనున్న పూర్వార్థకపు హక్కులను తీసివేయుటకు గవర్న మెంటువారు జిల్లా గజటీలద్వారా తెలియపర్చి యున్నారు. కొత్త యేర్పరచినవిల్లులో, మొదట లిస్టుతీసి చేయుట, సమ్మేలు పట్టకుండుట, 2-వ అప్పీలుకు అర్హతలేక యుండుట మనలను దిస్సిమిను జేయుటగాని నులయొకరిని నియమించ జేయుటగాని తహస్సీల్ దార్లకును దివ్యుటి తహస్సీల్ దార్లకును పూర్వమైన అధికారములు యిచ్చియున్నామని మొదలయిన సంగతులతో ఒక విల్లును నిర్మించి జనవరి 1919 సం॥ తర్వాత 31-వ తేదీలోపల ఆక్షేపణలు తెలియపరచుకొనవలసినదని గవర్న మెంటువారు ఉత్తరువులు జారీ చేయించి ప్రచురపరచిన సంగతి గ్రామోద్యోగములకు తెలిసి యుండును. గవర్న మెంటువారు మనలోనునకు వికలుక్యము లేదన్న సంగతి గ్రహించి యిటువంటి యుత్తరువు జారీచేయుచున్నట్లు మనకు యిప్పటికయినను గ్రహించవలసియున్నదని స్పష్టమైన పరిణామములలో నుండు పరిణామము గానిమోద్యోగములను తమసమీపములోని పది గ్రామముల గానియాధికారులు ఒక నెంటురు యేర్పాటుచేసితిమని అధికారమును నెలకు ఒక పరియాయమునను ఆయుద్యోగమువలన మనము పడుచున్న కష్టములులకు గురించి అధికారులకు విశదమగుచు కొను నిమిత్తము సభిచేసి తీర్మానములు జరుపరలెను. వానిని పరిమర్యమునాకి తెలియజేయవలయును.

గవర్న మెంటు బంజరుభూముల వేలం.

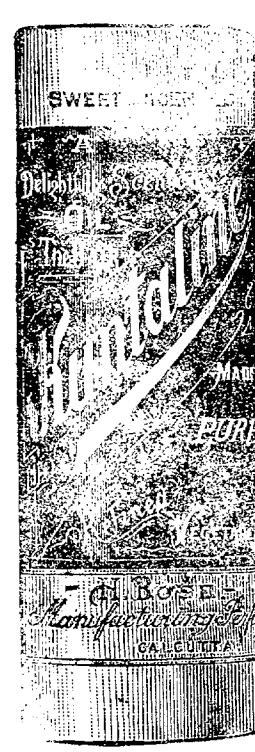
వికలుక్యముజిల్లా నా గవర్ననది ప్రాజెక్టు కింద నీళ్ల సారదగిన నూరు 2800 యకరములు విస్తీర్ణముగల బంజరు భూములు 1919 సం॥ జనవరి నెల 20-వ తేదీ సోమవారము లగామరు విశాఖనగరములో బహిరంగమైన వేలముగా అమ్మబడును. ఇందులో చాలా విస్తీర్ణము యిదివరకే పల్లం సాగుక్రింద యున్నది. ఇందుల భూమిట్లుగా యీ దిగున సంకేతంచేసినవారికి వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

వి. సీతారామయ్య,
సెక్యూర్ డివ్యుటి కలెక్టరు.
(1882)

వివాహ నోటీసు.

చక్కని వైశ్యకన్య కావలెను. నరుడు S.S. L.C. విద్యార్థి. 16 సం॥ వయస్సు. అన్నిసంగతులకు
(1881)
Apply to:—
సబ్ రిజిస్ట్రారు, నగసారాపు పేట, గుంటూరుజిల్లా.

కుంతలైక్ వాసనతైలము.

కుంతలైక్ ను కలనూనెను గురించి ముఖ్య సిద్ధ పురుషులకు దాక్తురు సర్ రవీంద్రుడు మున్న గ వారంకగ వాడైనబాలులను మీరు చూచినచో నాకట్లు వ్రాసినందులకు మీరు ఆశ్చర్యమును విస్మయపడుదురు. వెంట్రుక స్థానములను బలపరచి తిరుగ మెలక లేత్తించును. ఎప్పుడోట్లు నిండు జుట్టుకలిగి సంతోషముగ నుండగలరు. కుంతలైక్ మీకు చేసిన ఇట్టిమేలును ఇతరులకు చెప్పకుండగ మీరుండదగునా? మీకుంతలైక్ ను నూనెను రెండు మాసములకండి వాడుచున్నారము. మా బంధువులలో నొకరు చాలకాలమునుండి వెంట్రుకలు రాలిపోవుటచే న్యసనపడుచున్నవారు. ఒక నెల కుంతలైక్ ను వాడిన వెంటనే జుట్టు మరల పూర్తిగ పెరిగినది. మంచి నువాసన గూడ కలది. వాసనరానికొనినపిదప కూడ పోవాలదు. మదరాసు రాజధాని స్కూలు కాజుకోర్టు ప్రధాన న్యాయాధికారి (చిఫ్ జడ్జి) సి. కృష్ణక (ఆత్మనర్థ) వారు ఆటల లాగా రిట్లు వ్రాసియున్నారు:

నేను మీ తలనూనెను పరిశీల్యద్రవ్యమును వాడియుంటిని. ఇండియాలో నేను జూచినంతవరకు ఇది చాల ప్రశంసమైనది నొక్క చెప్పగలను.
మదరాసు ఎస్. బి.ఎ. కార్యదర్శి డి. వి. మామంతరావు గారి కిట్లు వ్రాసిరి:—
ఇట్టి పరిశీల్యద్రవ్యములు భారతీయులచేత తయారుచేయబడుటచే భారతీయుల ప్రతిభా విశేషమును వారి ఉత్సాహము తెల్లపరుచుచున్నది.

For Prices terms of Sub-Agency to
K. N. V. Iyer & Co., Thambuchetty Street, MADRAS.
మును ఏజన్సీ వరకులు మున్నగువాటిని కొనువారు, మదరాసు, తంబుకెట్టి వీధిలో నున్న మా సోపా ఏజంటులు
కే. ఎ. వి. అయ్యరు అందు కంపెనీవారికి వ్రాసికొనవచ్చును.
H. BOSE, Manufacturing Perfumer, 61/3 Bowbazar Street, CALCUTTA.

మిక్కిలి మనోహరముగు నువాసన 1280
(విస్తరణ) ఆటో దిల్ బహార్. (విస్తరణ)
కావడినది. కావడినది.
ఇట్టికాలపురుచి కనుపడునది, సాటిలేని మనోహరము గువాసనగలది.
ఆటో-హామిగాని, సారాముగాని, చేర్చబడకయు సిద్ధము
జేయబడిన కేవల పుష్పసారము.
నీ కువాలపై కొన్ని చిందువులు: ఇలాకరించునో, మనోహరము
నిజాన నిష్కలకరించును.
ఈ గొప్ప పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
చిన్న నైజా (ఆరంభం) సీసా 1-కి రు 0.8-0
మధ్యరకము నైజా 1-రూం " " 0.12-0
తొక్కనైజా 2 " " " 1.4-0
చెడ్డనైజా 4 " " " 2.0-0
వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0.6-0, 3 బుడ్డకు 0.14-0 ప్రత్యేకము.
కలెక్టరు, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిసాపుజోడు దొరకును. ని
అనేకమగు నకల నెంట్లు కలవు. కావున, తమ కొనుగోలున సీసాపై
ను, కార్డుపైనను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు ఈ ఆటో
దిల్ బహార్ యొక్క గులకణములను చూచినచేయ గోరువారి దిగునవారికి
వ్రాసినచో ఆటోకిన్నట్లుగ నువాసనకార్డు ఉచితముగ కంపుదురు.
గోమయేబండు: అంగ్లయండింగ్ డెడ్ అండు కమిటీ కంపెనీ నెం. 155, బామ్మయినది వీధి, బొంబాయి.
మద్రాసు యేబండు: సెనాత్ పురుషోత్తమాస్వామి, వైశాఖబాగుగోడ్డు, మద్రాసు.

ఆర్థిక పునర్నిర్మాణము

రాధాకమల ముఖర్జీ ఉపన్యాసము

గృహ విస్తరణము 5-80 గంటలకు గోవిందప్ప నాయకుని ఉద్దేశము "సాంఘిక పునర్నిర్మాణము" అను విషయమును గూర్చి ఉపన్యసించిరి.

వారు తమ యువస్వాస్థ్య ప్రారంభమునందు క్రమముగ చున గ్రామములందలి పరిశ్రమలు చేతిపనులు మొదలైనవి నశించిపోవుటవలన ఆచుకీ సంఘటితము తీసింది రూపు లేకుండ పోయెనని నడిపిరి. హిందూ దేశమునందు ఆర్థిక కాభివృద్ధియు సంఘాభివృద్ధియు గూడ ఎల్లప్పుడును సంఘములయొక్క విద్యుత్ సహకారము కలననే గలుగుచుండెడిది. పాశ్చాత్యదేశములందు డబ్బులుగాక ఆర్థికాభివృద్ధి మనజుని స్వయంశక్తివలననే గలుగుటవలన ఎవరి పరిశ్రమలు వారు స్వయముగ నభివృద్ధి జేసిందిరి. ఆందువలననే ఇంగ్లండు దేశమునందు దివ్యము గొప్పగొప్ప కోటిశత్రులు, బ్యాంకర్లు మొదలైనవారు దుష్టచింతలకు కవకాశము గలిగినది. భరతవర్ష మా శరిత్రమాభివృద్ధి గాంచుటయుననియెడల, కొంతమంది భవవంతులైన వ్యక్తులకు తామహము సామానములను మోపించింపవలెను. భారతీయు లింతకంటె ఎక్కువ ముఖ్యమైన జీవనము జేయుటయు, ఎక్కువ ముదతగ తమ దేశాభివృద్ధికి సంబంధించినవిషయములందును పాల్గొనటమవలననే పాశ్చాత్యదేశములపరిశ్రమలతోను, వాగవికలతోను సంస్కరముగలుగుట వలన గాక తాము ఆభివృద్ధి జేయుచుండుటవలనను దానిలో బాటు తమ అవసరములను, ధర్మములను గూడ హెచ్చుచుండుటవలనను వారి నన్నిటిని క్రమముగ సంస్కరించుటకై కలిగినది.

ప్రత్యేక వ్యక్తుల లాభాలాభములు పొందింపక సంఘములకు కావలసిన సమగ్రస్వాస్థ్యమును, ధర్మమార్గమును అనుసరించి మన దేశముందు ఆర్థిక పునర్నిర్మాణము గావించినచో అయ్యది నిర్దుష్టముగను నులభ్యముగను సాధ్యము గాకలదు. తూర్పుదేశముందు ఆర్థిక జీవనము, కళలు విజ్ఞానము మొదలైనవి పునర్జీవింపవలయునని వానిభరతవర్షమునందలి భూగర్భమునందీయే భవనీ వింపవలయును. గ్రామములందలి వ్యవసాయదారుల సహకారమును సాంఘిక, సాంక్రామికాది వివిధసంఘముల సహకారమును ఆర్థికాభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నది. పిమ్మట ఉపన్యాసకు లీ సంస్కరణగ్రామజీవనమునందలి కొన్ని విషయములను కందట గట్టిట్లుగ వర్ణించి తెలియ జెప్పిరి. గ్రామసమాజము, గ్రామసావధులు, దేవాలయములు, మసీదులు, పాఠశాలలు, చెరువులు మొదలైన వానిని గ్రామసంఘమువారే నెలకొల్పి పోషించుచున్నది. గ్రామములకు సంబంధించిన మైనరు ఇరిగేషను పనులన్నిటిని ప్రజలు దానిధర్మములచే నిర్వహించుచుండెడివారు. ఆపనల నన్నిటినిగూడ గ్రామసంఘములవారి వాంఛ చేయుచుండెడివారు. పిమ్మట గ్రామసంఘములవారు సహకారమువలన చిత్రకళలు, శిల్పము, పరిశ్రమలు మొదలైన విషయములందు దేవిధముగ(కేంద్రపాించి ఆభివృద్ధిగావించి)ననుబాటలుజేయుట, చెరువులు త్రవ్వించుట, సర్రములు కట్టించుట మొదలైన పల్లెటపల్లె విషయములందు ఏవి విధముగ పనిచేసినదియు ఉపన్యాసకులు వివరించిరి. తరువాతి వారిధర్మ

మార్గములుబోధార్థముబుద్ధిగురించి ముఖర్జీ గారుఉపన్యసించుచు గావించుటకు తమతమపండుగదినములందు నేనిధముగ నంతకో ధర్మమార్గము మహాత్మ్యములు జరుపునదియు ఎంతమంది బీదలకు సాదలకు అన్నిప్రదానము గావించి పుణ్యము గట్టుకొని నదియు వా రేనిధముగ నెల్లప్పుడును చీటచీలితకే ఆంధ్ర నిమగ్నలయ యుండెనదియు ఏ విధముగ నిజమైన దేశాభిమానము జాతీయభావము మొట్టమొదట గ్రామములందే యుద్ధు వింపినదనియు వివరించుచు దానికంతకును గారణము సంఘ జీవనము యనినదిగిరి. వారికి కావలసినన్ని పంటలు, కావలసినంత పరిశ్రమాభివృద్ధియు నుండినవి.

ఇప్పుడన్నియు తీసింది మూలబడుటకు పెక్కుకారణములు గలవు. పాశ్చాత్యసంపర్కమువలనను వారి విద్యలవలనను మనము విపాకసంపత్తునకై పాటుపడుట నేర్చుకొంటిమి. పాశ్చాత్యుల జీవనవిధానము ఆశీషములకును మన జీవనవిధానము ఆశీషములకును విశేషవ్యత్యాస ముండుట వలన, వారి విద్య మూలముగ వారి ఆశీషముల నన్నిటిని మన చులదదేసికొని మన సౌమ్యజీవనము, ఉత్కృష్టభావధర్మము, అను యోగ్యతలన్నియు మరచిపోతిమి. ప్రస్తుత పరిశ్రమలవలన పట్టణములందలి స్థావరాలలో చాలమంది కూలివాం(డ్రొక్కవోట) గూడి ఇప్పుడు ప్రదేశములలో తమ మటుంబములతో గూడ ఉండుటవలన ఆయా ప్రదేశములు భయంకరమైన రోగముల కాలవాలమై ఎంతసంఖ్యలో నిష్కారణముగ చుట్టూవున్నవి బడవేయుచున్నవి. పాశ్చాత్యవిద్య మన శరీరములనుండి మన జీవనమును పారదోలుచు కృత్రిమ స్వరూపమును కలిగించుచున్నది.

మన విద్యార్థుల స్థితి చేరుగ చెప్ప వలసినదేము. అనేకమంది విద్యార్థులు కఠినమైన పరీక్షలకై తమ ప్రాణములను ధారపోయియు ఫలాత్మాదక వృత్తులను త్యజించి, కేకలము గుమస్తా కృత్రిమము కాలక్షేపముచేయుచున్నారు. పట్టణములందు నివసించువారు పెక్కుమంది రాజకీయ కాస్త్రజ్ఞులగుటవలన, అప్రదేశములందు పెక్కువారాపత్రికాయందు టపానను పత్రికాధిపతు లూరబండలేక లేనిపోని సమాచారము లంతయు గావించుట కంటి, అగ్రామములందలి శాంతికిని సౌఖ్యమునకు భంగము కలుగజేయుచున్నారు. ఇప్పుడు మనము నేర్చుకొనిన విద్యయంతయు మనశ్రావణపద్ధతులను మన పూర్వపు కవీశ్వరులను దూషించుట లో వినియోగింపబడుచున్నది. మనదేశములో పూర్వ మెటుంటి కవీశ్వరులు, నాటకకర్తలు, గాయకులు, శిల్పిలు మొదలైనవారుండెడివారు. హిందూదేశమునందుపూర్వముగూడ పూర్వములే ధర్మమార్గమే ప్రభావముగనున్నది. హిందూదేశముందు ఆర్థికసమస్య గాని, సాంఘిక సమస్య గాని ఏనమస్య అయినను సంఘ జీవనమునకు సంబంధించియుండెడిది. హిందూవుల ప్రతికార్యమునందును మతము ప్రధానస్థాన ములంకరించెడిది. అటులే ఆర్థిక పునర్నిర్మాణమును సమస్యగూడ వారి మతవిషయములలో నొకటిగా నెన్నుకొనబడి, భారతీయుల కందరకును విద్యావంతులకు, అవిద్యావంతులకు ఎల్లరమే సమానముగ కాళ్ళతోమైన శాంతిని, సుఖమును, సంపత్తునుకలుగజేసి వారి నెల్లప్పుడును ధర్మమార్గావలంబింపజేయుగ చేయుచు గాక యని కోరుచున్నాను.

జీతటపాలు:—25-10-18 ని బొంబాయినుండి చక్రాటానాకలో పంపబడినది. 29-11-18 ని ఇంగ్లాండునకు చేరవని లండనునుండి వార్త వచ్చినది.

రాష్ట్రపాలకుల వీడ్కోలుపు.

వంగ దేశ నాయకుల వట్టుదల.

అమృతబహువ త్రిక ఇటులవ్రాయుచున్నది:— బొంబయినగరమున రాష్ట్రపాలకుని వీడ్కోలుపు మహాత్మ్యవనందర్భమున జరుగబోవు పోరాటమును చూచిన 1874 సం. ఏప్రిలునెలలో కలకత్తా పురమండరమున నార్దుబ్రాహ్మ ప్రభువర్ధుని గౌరవాధ్యక్షుగా జరిగిన సభయొకటి స్మరణకు వచ్చుచున్నది. ఆసభకు వంగ రాష్ట్ర పాలకులు సర్ బచ్చుర్ లెంపి లుగారు అగ్రాస నాధిపత్యము కలిపించియుండిరి. నార్దుబ్రాహ్మ ప్రభువుగారి వీడ్కోలుపు సందర్భమున నొక చిత్రపత్రము నిర్మింపబడుట తీర్మాన మొకటి గుపహించింపబడినపుడు బాబూ శంభుచంద్ర ముఖర్జీ గారు తొమ్మిదిగూడ మిత్రులతో సభారంగమునకువచ్చి తీర్మానములకు వ్యతిరేకముగా నూటాడిరి. ఆపదియందీయో నింకొకరు మనోమాన మల్లికుగారు సభ కలకత్తానగరవాసుల పక్షమున సమావేశపరపబడినది కావున తా మొక సవరణ నుపహించుటకు అనుమతి కోరిరి. దీని మీద చాలతీవ్రవర్ణనలైనవి. సభాసమావేశము చాలా విషమస్థితిలోనుండి యేమిచేయుటకు దోచకపోయినది. ఆయినను తక్షణమే సమావేశములలో నొకడు సభ ప్రభువువారి మిత్రకోటి చే నావ్యసంపదించెడి. కావున అత్యులు సభాకార్యములలో జోక్యము వున్నవొనగూడదనిరి. కాని దేశ నాయకులు సభను నగరవాసులపక్షమున సమావేశపరచుటకు మరపు గారికి విన్నపము బంపియున్నందున సభాకార్యములపట్ల నగరవాసులలో నెవరైన పాలువుచ్చుకొనుటకు స్వాతంత్ర్యమున్నదనిరి. దీనికి జవాబు చెప్పటకు సభాసమావేశముల కేమి యుక్తి దోచక నిరంకుశమార్గము ననుసరించిరి. మల్లికుగారు తీర్మానమునకు సవరణ ను పహించింప కూడదని ఆధ్యక్షులు ఉత్తరువు పాలించిరి. ప్రభువుగారి మిత్రుల సంఖ్య 800 లకు వైగానున్నది. మననాయకులు పదిమంది మాత్రమే సభలో నుండిరి. కావున ప్రభువుగారి మిత్రులందరు వ్యతిరేకపక్షమునకు చేయవలసిన అల్లరినంతయు చేసిరి.

ఆ కాలమున నార్దుబ్రాహ్మ ప్రభువుగారి మిత్రకోటిలో చేసిన బాబూ కృష్ణదాసు పాలుగారు హిందూ పేట్రీటులు ప్రతికట సంపాదకులు. ఆయన వ్యతిరేకులనుగురించి ప్రతికలో వ్రాయుచు, వారు దేశమునకెంతయు సమకీర్తితెచ్చినారనియు, వారి నాయకుల నెన్నటికిని దేశములు మరచజాలరనియు ప్రవచించిరి.

ఈ ఘనకార్యములవలన వ్యతిరేకులు నిశ్చయముగా దేశముల చిరస్మరణకు పాత్రులై యున్నారు. ఇంతవరకును తమమనస్సాక్షికి వ్యతిరేకముగానున్న నొక కార్యముచేయబడకుండనభిలలానికవచ్చి రాష్ట్రపాలకునియెదుట నిర్భయముగా మాటలాడినవారిలో వీరే ప్రథములు. ప్రజాభిప్రాయము తమపక్షమున లేకున్నచో, దేశపాలకుని పరిపాలనలోని లోపములను చూపి మనకు మార్గదర్శకులైన మహానీయులు వీరే.

బొంబయిలో ప్రజాభిప్రాయము మారనీయులగు జిన్నా హాజ్జీ మాను మున్న గువారల పక్షముననున్నది. కావున, పూర్వపు టల్లరులు ఇప్పుడుండవని తలంచుచున్నాము. సంగతి సందర్భములెటుండునో ఎవరికి తెలియును? అధనా ప్రజాపక్షమే బలవత్తరమై సభాకార్యములను స్వాధీనము చేసికొనుటకు మార్గముండినను నుండవచ్చును.

ఇంక తెలివి తేటలతో సభాసమావేశములు ప్రవర్తించుటకు ఒక్కమార్గమమాత్రముగలదు. వారు సభనుండియైన వెళ్లి పోవలయును. లేదా సభ నగరవాసుల పక్షమునగాక, విల్లింగ్డను ప్రభువుగారి మిత్రకోటివారిచే సమావేశపరపబడిన దని యెనను చెప్పవలయును.

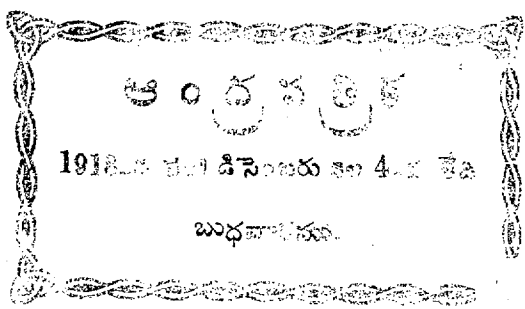
మదరాసు అండు సదరకమరాటా రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాగ్నోరేటు చేయబడినది)

నోటీసు. (1879)

సాల్టుకోట్టార్సు స్టేషనుయొద్దనుండి వైకి వంపించుట కధికముగా అంగీకరింపబడు సామానులను 10 మణుగులనుండి 25 మణుగులకు హెచ్చింపబడినదని యిందు మూలముగా ఎల్లరకును తెలియ జేయుచున్నాము.

ఇ క్ష పు యె జ్ఞా బొంబాయి జ్వరమునకు భయపడకుడు. ఆయుర్వేద మభయ మిచ్చుచున్నది. (1045) వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారు కనిపెట్టిన దివ్యైషధ మిందుకు సిద్ధావధము. ఇది ఈ జ్వరమును తొలగించుటయే కాక చాకుండచేయును. ప్రతియింట నుండదగిన పరమోషధము. ఈవరకే వలపుర కుపయోగపడి ఫలమునిచ్చినది. ఇక పుయెజ్ఞా మందుల నెట్లు 1-8-0 మాష్టేగుమందుల నెట్లు (వెన్నది) 1-12-0 " (చిన్నది) 1-2-0 కలరామందుల నెట్లు 0-12-0 ఇక పుయెజ్ఞా జ్వరముచే బలహీనులగువారికి మాదన్వంతరి లేహ్యము వెంటనే బలము నిచ్చును. టిప్పు 1-కి రు 2-8-0 ఆయుర్వేదాశ్రమం, సబ్, ఆపారప్పనవిధి, జి.టి. మదరాసు.

* హిందూ దేశము

నాగరికవంత మయినదా?

1

విలియము ఆర్చరును ఆంగ్లేయ ప్రముఖు డాక్టరు "హిందూ దేశము: బానిసావదేశ" అను గ్రంథమును రచించెను. అందు, భారతీయుల గూర్చి యీ క్రింది యభిప్రాయ మొనగెను. "అనాగరికుడు, అనాగరికత, అనాగరికము—యీ పదములను తరుచుగ వాడవలసిన ద్విధియందులకు నే విచారించుచున్నాను. కాని యీ పదములు నిజస్థితిని వ్యక్తపరచుచున్నవి. ఈ స్థితినుండి బయలుపడిన వారును, బయలుపడుచున్న వారును సగు వ్యక్తుల నేకులు లేకపోలేదు. కాని, బీదవారలగూర్చి యే గాక భారతీయ ప్రజాసామాన్య మందరగూర్చి, నిజము జెప్పవలయుననిన, వారు నాగరికులు గారని చెప్పవలసి వచ్చుచున్నది."

ఈ విషయమై ఆర్చరుగారి మర్చిమనుదొలగించుటకు కఠినత్రా మైకోట్టజ్జియగు సర్ జాన్ ఫ్రాంకరాఫ్ గారు పూనికొనిరి. సర్ జాన్ ఫ్రాంకరాఫ్ గారు, తంత్రశాస్త్రములగూర్చి చేసిన పరిశోధనలును, వారికి హెండవ వాగరికము గూర్చిన సదభిమానమును లోకవిదిరిము. ఆంగ్లేయవంటి విమర్శకులు వెలిబుచ్చుడి మహాబాల్యుని వారు సహించజాలక బోయిరి. నిజస్థితిని ప్రపంచమున కెరుకవరచుటకు ఫ్రాంకరాఫ్ గారు పూని భారతీయుల కృతజ్ఞతకు బాతులయిరి. ఆర్చరుగారి యాహ ప్రకారము నాగరిక మనిన పాశ్చాత్యనాగరికము. తదితరము అనాగరికము. ఈ సందర్భమున ప్రస్తుత పాశ్చాత్యనాగరికలక్షణము లెవ్వియో, హిందూ దేశ మెట్టిప్రమాణముచే పరీక్షింపబడుచున్నదో, కనుగొనుట భావ్యము. అవ్యదేశీయులవై అధికారము వహించుటకు, యిక్కలమున మోటుబలము ప్రధానము. అధికారధూర్వములెపుడును స్వీయనాగరికాధిక్యము గూర్చి అతిశయోక్తుల బలుకుచు, పాలితులను తమంతవారిని జేయుట తమ ముఖ్యధర్మ మని, నుడుపుచుందురు. ఇట్టి ధర్మముగూర్చి ప్రసంగించుటలోనే, ఆర్చరుగారు హిందూదేశము నాగరికతలేని మోటుదేశమని చెలిపిరి. ప్రభుత్వోద్యోగులగు ఫ్రాంకరాఫ్ గారు ఆర్చరుగారివలె హిందూదేశము నాందోళనవరచుచున్న రాజకీయసమస్యల గూర్చి చర్చింపలేదు. కాని, ప్రాచ్యపాశ్చాత్య నాగరికములకుండు ప్రధానాంశముల మాత్రము దీసికొని, ఆర్చరుగారి సిద్ధాంతములను పరీక్షించిరి.

ఏ నాగరికము నమనను ఫలితముల బట్టి పరీక్షింపవలసి యుండును. పాశ్చాత్య నాగరికపు ఫలితములను కొలది కాలము క్రిందట ముగిసిన ఐరోపామహాసంగ్రామము, బయలుపెట్టినది. కీర్తిశేషులగు బెజిమెతు కిడ్లు అను సాంఘికతత్వ శాస్త్రజ్ఞుడు తన కడపటి గ్రంథములో, పాశ్చాత్య దేశమందలి శ్రాస్త్రమతము, ప్రపంచాధిక్యము కొరకు మానవసంహారము క్రింద పరిణమించినదనియు, నాగరిక మనునది, ఇంతవరకును, మోటు

బలమునకే నాజుకు పేరు క్రింద, న్యవహరింపబడుచున్నదనియు, వ్రాసియుండెను. అందుచే ఆర్చరువంటి విమర్శకులకు, భారతీయులు "సిగ్నిహము ముందు చక్కజెట్టుకొను" మని బోధింపవలసి యున్నది. ఒక భారతీయ నాయకుడు తన యువ న్యాయములో "భారతీయ శాశ్వతములకు ఆంగ్లేయ శ్రతిస్తాపనలను ప్రమాణముగ దీసికొన వలసియుండు" నని నుడివెనెబ. ఇట్టి యభిప్రాయములు ఆంగ్లేయ పారంగతులగు భారతీయుల నేకులకు లేకపోలేదు. ఇతరుల ననుకరించి బాగుపడుట మంచిజేకాని, ఇటుల గావించుటచే జాతీయభానుడు మాత్రమై మించు నని, పుడు రాఫ్ గారు వ్రాయుచున్నారు. పాశ్చాత్య విజ్ఞానము ఆసియాఖండమునంతట లోబరుచుకొను చున్నపుడు, హెండవ నాగరికము తన వ్యక్తిత్వమును నిలపుకొనగలుగువా? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానము గనుగొనుటకే, పుడు రాఫ్ గారు ప్రయత్నించుచున్నారు. "అభివృద్ధి" అనగనెద్ది? "నాగరిక" మన నెద్ది? ఈ రెంటికిని సరియగు నిర్వచనము చేలికాని, ఆర్చరు గారి సిద్ధాంతముల సత్యాసత్యములను పరీక్షించుటకు విలుండదు. ప్రకృతి, జీవాత్మ, కరమాత్మల కనుసంధానము గురినపుడే, నిజమగు అభివృద్ధి చేకూరును. ఆధునిక కాలమున ప్రాపంచిక ముఖముల దంబిదీర ననుభవించుట కొరకే మానవులు తమ యావచ్చుకైని వినియోగించుచున్నారు. శాశ్వతావందమును పొందుటకై చేసెడి ప్రయత్నము లత్యల్పములుగనున్నవి. ఇదియేనా, పాశ్చాత్యనాగరికాభివృద్ధి యని, పుడు రాఫ్ గారు ప్రశ్నించుచున్నారు. ప్రాపంచికసౌఖ్యముల విషయ మాలోచించినను, అభివృద్ధియనునది విశేషముగ గాన్పించదు. వైద్యశాస్త్ర మికాలమున అభివృద్ధిగాంచిన మాట నిజమే కాని పూర్వకాలపు శరీరారోగ్య మికాలమున గన్పట్టదు. ప్రాచీనులు కష్టముల నతిధైర్యముతో నెదుర్కొని, యోర్పు జూపుచుండిరి. స్వల్పపు విపత్తు మయములలో సయితము ఆధునికు లట్టి ధైర్యము జూపజాలకున్నారు.

డాక్టరు పరిణామ సిద్ధాంతప్రకారము అభివృద్ధి గలదు. కాని పరిణామసిద్ధాంతపు ముఖ్య సూత్ర మేది? బలవంతులు జీవించెదరు. బలహీనులు నశించెదరు. కాని ఈ పోరాటపు మహాద్వేశమేమి? అధర్మమును నాశనముజేసి ధర్మమును స్థాపించుటకయి, భగవంతు డవతరించుచుండునని గీతాశాస్త్రము నుడుపుచున్నది. లేనియెడల, ఈ పోరాట మతిఘోరమయి, ప్రపంచమును దుఃఖభాజనము గావించును. ధర్మము క్షీణించునపుడే, సంఘర్షణ ముదయించుచుండును. హిందువులు నాగరికమునే పరమావధిగ నుంచుకొనుటలేదు. పరిణామమునకు దాసులుగ నుండ గోరుట లేదు. ఇవి యన్నియు ఆత్మానుసంధానమునకు సాధనములుగ, మాత్ర ముపయోగింపబడు చున్నవి. మానవుని ఆధ్యాత్మికశక్తి విజృంభించుట కివి సాధనము లయి పరగుచున్నవి. విద్యుత్ కర్మలను మానవుడు ఫలాపేక్షారహితముగ గావించవలసినదే. అవసర మగునెడల సంగ్రామములో పాల్గొనవలసినదే. కాని కర్మ వాచరించుటకే మానవునికి స్వాతంత్ర్యముకలదు కాని, ఫలము మాత్రము దైవాధీనము. ఇట్టి యున్నతాదర్శప్రమాణముచే, పాశ్చాత్యనాగరికాభివృద్ధిని విక్షించినచో, నిజమగు నాగరిక మింకను బ్రవేశించినదా లేదాయను ననుమాన ముదయించుచున్నది.

భూమ్యాక్రమణ తృప్తి, ప్రాపంచిక సౌఖ్యవాంఛ, రానురాను ప్రబలగుచున్నవి. అతియకాని, ఆధ్యాత్మికశాశ్వతసౌఖ్యమునకై, వట్టుదలగాన్పించుటలేదు. పాశ్చాత్య దేశముల కాశ్వవికాసము గలిగించుటకు ఘోరసంగ్రామ మేవసరమయ్యెను. కొంతవరకు నాగరికవ్యామోహమిపుడు వీడెను. పునర్నిర్మాణమును, సత్యధర్మములపై నాధారపడువలె ననియు, యంతవరకవలంబింపబడిన వివాద హేతుకర మగు మార్గములను వీడి ప్రాచీన సనాతన ధర్మములను తిరిగి నెలకొల్పవలయు ననియు, పాశ్చాత్య దేశీయులు యోచించుచున్నారు. ఈ సందర్భముల నన్నిటి పరికించి, నాగరికము, అభివృద్ధి, యచుపదములకు ఆర్చరుగారి నిర్వచనము సరిపోవునా యని, డాక్టరాఫ్ గారు ప్రశ్నించుచున్నారు.

స్వాతంత్ర్యపు లేబరుపక్షము : హిందూ దేశము

ఈ పక్షపు నాయకులగు లాన్సుబరీగారు తమ నియోజక విజ్ఞాపనమున, దేశరక్షక శాసనము దీసివేయవలయు ననియు, ఆంగ్లేయ ప్రమాణ్యమున రాజకీయ నేరస్తుల సందరను విడిపింపవలయు ననియు, పాశ్చాత్యతత్వ వత్రికాస్వాతంత్ర్యములు మొదలగు ప్రాథమిక స్వత్యములకు పూర్ణావకాశ మొసగవలయు ననియు, స్వయంనిర్ణయసూత్రానుసారముగ హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనమును ప్రసాదించవలయు ననియు, మొదలగు నుదాహరణదేశములను ప్రకటించిరి. న్యాయుండియా పత్రికకు ప్రత్యేకతంత్రీవార్త పంపబడెను. లాన్సుబరీగారి యుద్దేశములు, భారత జాతీయ శాసనముల కనుగుణ్యముగ నున్నవి. ప్రజల ప్రాథమికస్వత్యముల రక్షింపవలయు నని, కాంగ్రెసు సభవారు గోరియుండిరి. రాజకీయ నేరస్తులను విడుదల జేయవలయు నని, ప్రజాప్రతినిధిసభలు గోరియుండెను. అన్నటికన్నను స్వపరిపాలనాప్రదానము విషయమై హిందూదేశమునకు స్వయం నిర్ణయసూత్రమును వర్తింప జేయవలయు ననునది, ప్రజలలో వ్యాపించుచున్న ముఖ్యమయిన కోర్కె. ఈ యాశయమునకు, విల్సను, లాయడు జార్జిగార్లు ప్రాముఖ్య మొసగిరి. భారతీయు లిపుడు సభల గావించి, సంధిసభలో, హిందూదేశమున కీ హక్కు ప్రసాదించవలె నని గోరుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యపు లేబరుపక్షమువారి హక్కును గుర్తించుట సంభావ్యముగ నున్నది. ఆస్పిక్టు లాయడు జార్జిగార్లు హిందూదేశమున కొసగిన వాగ్దానముల చెల్లించవలయు నని అంగీకరించిరి గాని, స్వయంనిర్ణయసూత్రమును హిందూదేశమునకు వర్తింపజేయవలయు నని సూచించియుండలేదు. 20 ఆగష్టుప్రకటనము, స్వయంనిర్ణయ సూత్రమునకు భిన్నముగ నున్నది. లేబరు పక్షమువారి హక్కును గుర్తించుటచే, భారతీయప్రతినిధులు వెంటనే ఆంగ్లేయదేశమున కీ సమయమున వెడలి, స్వయంనిర్ణయవాత్యకతగూర్చి ఆంగ్లేయప్రజల నుద్బోధింపవలసి యున్నది. వీలయినయెడల, లండనునందే అవసరకాంగ్రెసు మహాసభను జరుపవలసి యున్నది. ఇపుడైనను ఆంగ్లేయభుత్వమువారు కాంగ్రెసు ప్రతినిధులకు ప్రయాణనిషేధము దొలగించెదరో లేదో తెలియదు. ఏదియెటులున్నను, భారతీయు లీ తరుణమున తమ దృఢనిశ్చయమును సూచించుటకు సభల గావించి, తమ కోర్కెలను ప్రపంచమున కెరుకవరచవలసి యున్నది. ఈ సందిగ్ధతరుణమున దేశీయు లైకమత్యముతో కృషిసలుపుచో, వారి దృఢనిశ్చయము సఫలముగాక మానదు.

* సర్ జాన్ ఫ్రాంకరాఫ్ గారిచే వరచితిము.

పాఠశాలలు: ఆరోగ్యపరీక్ష.

పాఠశాలలో వైద్య పరీక్ష యపుడపుడు శే యల యవసరమని ఎల్లరంగీకరించినదే. ప్రతిపాఠ శాలకును ఒక వైద్యోద్యోగి యుండవలయు నని యు, విద్యార్థుల ఆరోగ్యమును పరీక్షించి, నివార్య పాఠశాలల సూచించవలయు ననియు, గవర్న మెంట్ లోకలు బోర్డు పాఠశాలలకు పాఠశాలల ఇన్స్పెక్టరులే వైద్యోద్యోగుల నియమించవలయు ననియు, మిగిలిన పాఠశాలలలో మ్యాన్జెర్ల నియ మించవలయు ననియు, ప్రభుత్వమువారిక ప్రకటనము గావించిరి. ఇందువలన, బాలరాయోగ్య ము వృద్ధియగుటయే గాక, అంటురోగము లొకరి నుండి వేరొకరికి వ్యాపింపకుండ నాటంకపరచుటకు వీలగును. ప్రభుత్వము వారి యుద్దేశము ప్రశంసా వహించును. పాఠశాలాధికారు లీసూచనను త్వరిత నాచరణలోనికి దెచ్చెదరని నమ్ముచున్నాము. ప్రభుత్వప్రకటనమును వేరొకచో ప్రచురించితిమి.

సముద్రస్వాతంత్ర్యము

సముద్ర స్వాతంత్ర్యమునకు విల్లునుగారు జేసిన యర్థము సరియైనది గాదనియు, సముద్ర స్వాతంత్ర్య మీ యర్థము ననుసరించుచో మానవ కోటిని బానిసలుగ జేయు ననియు, యాను వెల్లుగారొక వ్యాసమును వ్రాసిరట. యజు వెల్లు గారి దృష్టి యంతరిక్షము నుండినవలె బోశాలదు. సంగ్రామము లికముం దంకురించకుండుటకు, సముద్రస్వాతంత్ర్య మెల్లరకు సమానముగ నుండుట యవసరమని, విల్లునుగారిగీకరించిరి. కాని యజు వెల్లుగారి కోర్కె నెరవేరుచో, తిరిగి పోరాటము లుదయించి ప్రపంచమును మరియొకమారు సంతో ధపెట్టక మానవు. విల్లునుగారి మహోద్దేశము లకు విఘ్నము గలిగింప బూనిన, యజు వెల్లుగారి ప్రయత్నములు కొనసాగనరవని యూహించ వచ్చును.

కీర్తి శేషం లగు సర్ గురుదాసు బెనర్జీగారు

వీరు తమ జెబ్బుదియవ ఏట చనిపోయిరని తెలిసికొనుట శెంతయు విచారము గలుగుచున్నది. వీరు న్యాయశాస్త్రప్రవీణులై హైకోర్టుజడ్జి పద విని సమర్థతతో నిర్వహించుటయేగాక, వంగదేశ విశ్వవిద్యాలయమునకు వైసుఛాన్సులరుగ నుండి విద్యాభివృద్ధికి విశేషముగ కృషిసలిపిరి. కర్జును ప్రభువుగా రేర్పరచిన, యూనివర్సిటీ కమిషను సభ్యులుగనుండి, విచారణ సంఘాభిప్రాయము నకు వ్యతిరేకాభిప్రాయము నతిసమర్థతతో వ్రాసి దేశీయుల కృతజ్ఞతకు బాహులయిరి. వీరు ప్రాచీన బుషివలె కాలముగడిపి, కాలధర్మము నొందిరి. వీరి యాత్మకు శాంతి గలుగుగాక!

ఎంతకాలము?

బిసెంటుగారు, పార్లమెంటుసభ్యులుగ నుండ నంగీకరించి, ఆంగ్లదేశమునకు తంత్రి వార్త నంపగ, అది అధికారులచే నాపీవేయబడెనట. బిసెంటుగారి విషయమై అసమ్మతి దెలుపుచు, రాజప్రతినిధి గారికి తంత్రిమూలకముగ దెలిపి రట. మానవుల సామాన్యపు హక్కు లిటు లెంత కాలము నిరోధించబడుచుండునో తెలియకున్నది.

చైనావారి స్వార్థత్యాగము

బ్రిటీషువారు చైనా కంపెనీ 1200 పెట్టెల నల్ల మందును తాము అసలు ఖరీదుకు తిరిగి కొనెదమని తెలిపినను, చైనావారందు కొడబడక, 50 లక్షల

సవరనుల విలువ గల నల్లమందు నంతను తగుల జెట్టుట కుద్యమించుట, ప్రాచ్యదేశీయుల ఆత్మబల మునకు నిదర్శనముగ నున్నది. ఆసియాఖండపు పునరుజ్జీవమున కిది యొక ముఖ్యనిదర్శనము గాదా?

విద్యుత్తు దుకాణములు

నగరపాలకుధ్యసంఘమువారి ప్రయత్నములు
సర్ల గురుస్వామిశ్రేష్ఠి బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు మాకిటుల వ్రాయుచున్నారు.
కార్పొరేషనువారు నగరమున విద్యుత్తుదుకాణములనే కనుల ప్రారంభించి బీదవారికి ఈజ్ఞానకాలమున సహాయము చేయ ప్రయత్నించుచున్నారు. కార్పొరేషనువారి ప్రధాన దుకాణము మింటుబిల్డింగుల పోస్టాఫీసుయొద్ద నెలకొల్పబడి యున్నది. ఇక రెండు దుకాణములు గోవిందపునాయనివీధి లోని 215 నెంబరు గృహమునను, రాయపేటలోని హిందూ దేశ సేవాసంఘమువారి కార్యాలయమునను నెలకొల్ప బడి యున్నవి.

రంగూనునుండి ఈచుధ్యనే గ్లొంగోష్ట్రీయలో 5000 విద్యుత్తుబస్తాలు నగరమునకు వచ్చియున్నవి. చిల్లరగా రూపాయకు విద్యుత్తు మూడుపాతికపడుట వంతున అమ్మబడును. అవసరమైన విద్యుత్తు టోలుగానయికము అమ్మబడును. కలకత్తా, కాకినాడలనుండి వచ్చిన శ్రేష్ఠమైన ఉప్పుడువిద్యుత్తు దూపాయికి మూడుపట్ల ఈయబడును.

నగరములోని వై. ఎం. సి. ఏ., అన్నదానసహజము, మిశ్రసేవాసంఘములకు కావలసిన విద్యుత్తు ఈదుకాణములో నుండియే సులభతయబడినది. కార్పొరేషనులోని యుద్యోగులకును, కన్వెన్యెన్సీకులీలకును, ఈ దుకాణములనుండియే విద్యుత్తు మమ్మబడుచున్నది. ఇతర ప్రభుత్వోద్యోగులును, జవానులును నాకు దరఖాస్తులుపెట్టుకొనిన ముందు విద్యుత్తు సులభతయబడుట నర్హ ప్రయత్నములు చేయబడును. ఆస్తాకొను వారికి కొంత సౌకర్యము జేయబడును. విద్యుత్తు నాకు వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

జాతీయ వస్త్రధారణము.

ఇటీవల "అసాఫ్టియే టైడ్ ప్రెస్సు" వారంపిన తంతివార్తాకారము భారతజాతీయ మహాసభాకార్యదర్శులు స్వచ్ఛందసేవకుల వస్త్రధారణమునుగూర్చి యొక ప్రకటన నంపి రనియు, అందు స్వచ్ఛంద సేవకులు కాకితలపాక, కాకికోటు, ఇటోకరంపు జోగ్గేటియూ మొత్తము రూ 20 ల విలువగల దుస్తులను ధరింపవలయునని యున్నదనియు తెలియజేయుచు మావిశేషం యొకడు, హోమరులు సయమున నిడియేజాతీయ వస్త్రధారణముగ భావించిన జాతీయ మహాసభలో మిక్కిలి శ్రమపడిన విమలశ్రీయను, తక్కినశ్రీయులు ఆసభకుజ్ఞురాయని ప్రశ్నించుచున్నాడు. దురదృష్టవశమున "హోమరులు" యదృశముయొక్క ఆంతరంగిక వ్యవహారములను మేము తెలిసికొన ప్రయత్నింపలేదు. పాశ్చాత్యజ్ఞానమును సాధ్యమైనంతవరకు మరి త్యజింపవలయుననియు క్రిందిభాగములను వస్త్రధారణముగజేసి కిన్నూలమున స్వదేశీయాధిక్యతను ప్రకటింపవలయుననియు తన జాతీయ సోదరుల పోత్యావశయమయిందన మహాదేశాభిమాని చెప్పిన సలహాలపొకార మీ యేర్పాటు గావించబడి యుండును. ఇదియే నిజమై నయెడల మా విశేషం ప్రశ్నకు మేము తగిన ప్రతిస్పందనము నీయకాలము—చంద్రాను మెయిలుపత్రిక.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయ సభోప సంఘము:—
కొండ వేళటప్పయ్యగారిటు వ్రాయుచున్నారు:— ఈ వైసంఘమువారి సభ బెజవాడలో ఈనెల 7 తేది కనివారము నను, 8 తేది ఆదివారమునను, ఈక్రింద నుదహరించిన విషయములను తీర్మానించుటకు సమావేశమగును (1) Franchise committee బారికి ఈ సంఘము పత్రమున పంపవలసిన నివేదికలు. (2) రాజోపు దేశీయ మహాసభలో సంస్కరణప్రణాళిక తీర్మానములను మార్చవలసిన అవకాశక. (3) జి. రామేశ్వరరావుగారి అభిలభారత సభోపసంఘ సభ్యత్వమును గూర్చిన యుత్తరము. (4) లండన్ పట్టణములో జేతీయమహాసభ జరుపుట, లిల్ గారిని సంధి సంఘములో సభ్యులుగాజేర్చుటకు ప్రయత్నములు మొదలగు వానిని గూర్చి. (5) అవసరములగు నితరవిషయములు.

స్థానిక వార్తలు

ఇంగ్లండు తపాలు:—ఇంగ్లండు తపాలు రేపుకంటే నేరుబడును.

హిందూస్త్రీ లక్ష్మీవిలాస సభ:—సభవాయాజమాన్యముక్రింద రేపు 5 వతేదీ గురువారము సాయంతాలము 4 గంటలకు చింతాద్రిపేట సామిసాయకవీధిలోని 19 వ నెంబరుగృహమున సుభద్రావరణయ కాలక్షేపము జరుగగలదు.

నౌకాయుద్ధ చిత్రపట ప్రదర్శనము:—పల్లిసీటీ బోర్డువారి యాజమాన్యముక్రింద క్రీస్తును నెలవులలో జరిగెడి యాప్రదర్శనమునకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. వివిధ విశేషములు ప్రదర్శింపబడును. క్యాటలాగులు సిద్ధమగుచున్నవి; క్రీస్తుముగనే విక్రయింపబడగలవు.

నెలవుదినము:—యద్ధ విరామ గౌరవాధ్యక్షగా చెన్నపురి దొరతనమువారు ఇంకకు ముందిచ్చిన నెలవులుగాక ఈ నెల 23 వ తేదీనాడు గయితము రాజధానిలోని ప్రభుత్వకార్యాలయముల కన్నిటికిని నెలవిచ్చుటకు తీర్మానించుకొనినారు.

బారిష్టరు శాస్త్రీగారు:—బారిష్టరు పి. వి. శాస్త్రీగారు వాణిజ్యశాస్త్రమున కొన్ని విషయముల పరిశోధించుటకు మొన్న ఆస్ట్రేలియాదేశమునకు వెళ్లిరి. వీరిని వీడ్కొలుపు సందర్భమున మదరాసు నగరములోని వర్తకులు కాస్మాపాతిటను క్లబ్బునందు గొప్పవిందు చేసిరి.

నేతయంత్రాగారములు:—వెరంబూరునందలి బకింగాము, కర్నూటికు యంత్రాగారములు నేడును మూయబడియున్నవి. కూలివాండ్ర పరిస్థితులు యాధారీతిగజేయున్నవి. బారిష్టరు లక్ష్మీణయ్యగారు కూలివాండ్ర కష్ట నిష్ఠురములను కనుగొనుటకు నర్హ ప్రయత్నములను చేయుచున్నారు.

విద్యుత్తు దిగుమతి నిషేధము:—బెంగాలు రాజధాని బంకూరాజ్లోని కొన్ని ప్రేమనులనుండి విద్యుత్తుముకాని ధాన్యముకాని దిగుమతి చేయుటకు ఇదివరలో శ్రద్ధిపేకేటు లియ్యవని తాము జేసిన ప్రకటనమును, బెంగాలు సివిల్ సప్లయన్ డైరెక్టర్లు గారట్టి నిషేధ మికమిద నావశ్యకమని తెలియబరచుటచేత, సివిల్ సప్లయన్ డైరెక్టరుగారు రద్దుపరచినారు.

నిమ్మజాత్యుద్ధారక సంఘము:—ఈ సంఘమువారు రావుబహద్దరు సి. కణ్ణుకునెట్టిగారి పోషకత్వమున నొక ధర్మరాత్రి పాఠశాలను స్థాపించిరి. ఈపాఠశాల ప్రారంభోత్సవము రేపుసాయంతాలము 6 గంటలకు చింతాద్రిపేట ఆరుజావల నాయకవీధియందలి కార్పొరేషన్ హాడల్ మూల కట్టడముతో జరుగును. పురుకోటపిన్స్ కే. ఎన్. దొరరాజుగారు ప్రారంభోత్సవము నిర్వహించి విద్యనుగురించి యుపదేశిం చెదరు.

సీతారామయ్యగారి కేసు:—ఈచుధ్య జర్మనులలో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జరపుచున్నారను నేరము మీద ఆరెస్తుచేయబడి వెంగళపట్టు జిల్లాజడ్జిగారిచే వీడెడ్ల కఠినశిక్షను బొందిన కంటేవరము నివాసులు సి. ఎన్. సీతారామయ్యగారు మొన్న హైకోర్టులో న్యాయమార్గము ఎయిలించు, కృష్ణ నుగార్లవద్ద ఆపిలుచేసియున్నారు. దొరతనమువారి కక్షమున ఆస్పరగారు వాదించుచున్నారు సీతారామయ్యగారి పక్షమున నెరవరు న్యాయవాదులు లేరు. న్యాయమార్గము అపిలుచియును తీర్పుచెప్పాలరు.

ఎన్. వి. నెట్టిగారి ఛాయాపటము:—త్రైక్యకులకోమడియను మదరాసు ఆర్యత్రైక్యమహాసభాధ్యక్షుడును బెంగళూరు మెకానికల్ ఇంజనీరింగు స్కూలుల మాధరింబెండెంటును కీర్తిశేషులును అయిన ఎన్. వి. నెట్టిగారి ఛాయాపటములు ఆర్యత్రైక్య మహాసభాకార్యదర్శి (కృష్ణయ్యగారి వీధి, బార్లిబువులు) గారియొద్ద 12 ఆచారచొప్పున (తపాల కర్చులువేలు) వెలకు దొరకును. ఈపటముల యచ్యుకముల వలని లాభమును స్వాదెంట్టు ఇంప్రూవ్మెంటు సొసైటీవారు నెట్టిగారి స్మరణచిహ్న ఫాహసార్థము వినియోగింపబడును.

విరోధాపాయద్ధవిరామము

(రైతు దుష్టజన్మ)

ఇంగ్లండు

భారతవర్షము

రాజకీయాభివృద్ధి

లండన్, నవంబరు 27:—బ్రిటన్ ఇండియా సంఘము వారు నిన్నటిదినము క్యాన్సన్ భవనమున సర్ విలియము డ్యూకుగాని ఆహ్వానించిరి. తత్సందర్భమున ఆయన ఇట్లునుడిచిరి:— హిందూజాతీయమునకు, మరియు జాతీయములందును నిదానముగ రాజకీయాభివృద్ధి కలుగవలయునన్న తగినంత ఓర్పు పట్టుదల ప్రజలయందుండవలయును. కాలమువచ్చుచున్న వేచియుండవలయును. ఏలననగా హిందూజాతీయ సాధారణముగను ప్రస్తుతము జనసామాన్యము రాజకీయమార్పులకు గోరియుండలేదు. వారి కట్టికోకిలేదు. వలయునని కృషిపల్పెడి స్వల్పసంఖ్యాకులు ప్రభుత్వబాధ్యతయందు తరిగి పడిన కాలమును—

జాతిబద్ధపుష్ట స్వార్థకచిహ్నము

లండన్, నవంబరు 27:—బరోడా గయ్యకావగారు 100 పానులను ఒక సం॥ గి. మాంబేరు, హర్దింజిప్రభువు, ఇండికేప్రభువు, సర్ వ.భూష్టిప్రొద్దాగార్లు కూడ చందాల నిచ్చిరి.

విక్టోరియాక్రాను బహుమతులు

లండన్, నవంబరు 27:—యరి 7 విక్టోరియాక్రానులు బహుమతి యొసగబడినట్లు గజెటునందు ప్రకటించబడినది. వారిలో రెండు విక్టోరియాక్రానులకు బహుమతులు మృతి సందర్భముండిరి. అందు రిస్సాలూరు బహుమతి (ఇదివఱకుండిన లాస్సర్సు 14 వ పటాలములోనివాడు ఇప్పుడు 29 వ లాస్సర్సు పటాలమునందున్నాడు) ఆయన సతీయగు గలదు. సెప్టెంబరు 28 వ తేదీ యుద్ధయము ఆతడు తనపటాలమువారు జోర్డన్ నది పడమటికట్టున నడిచిరి కామెసామానునకు వసుమతు బలియమగు శత్రుసామయము చుట్టడించినప్పుడు ఆతిసాహసమును జూపి స్వాధీనత్యాగమును గనబఱచెను. ఆ ఘానమును సమీపించినప్పుడు ఎడమవైపున ఒక కొండమీదనున్న మరఫిరంగుల కలనను 200 గల పదాతిదళములవలన తన పటాలము నష్టము నొందుచుండెనని రిస్సాలూరు ఎత్తిరి సందేహింపక 6 మందిని తనవారికి తినికొని ఆతిశయముగా శత్రువువైబడి ఆస్థానమును నశింపజేసెను. అచ్చటనే ఆతడు ఒంటరిగ నుండి కొండవై ఒక మరఫిరంగిని పట్టుకొనునప్పుడు ఆతనికి బలియమగు గాయములు తగిలెను. ఆతడు గాయములవలన మరణింపకముందు ఆకొండమీద నుండిన పదాతిపటాలము ఆతనికి లొంగిపోయెను. ఆతని బుద్ధిమాత్మ్యమును ధైర్యమును ఆతిప్రశస్తములు.

మధ్యప్రాదేశమున విమానదర్శాపతి యగు జనరలు సాల్వండుగారు డిసెంబరు 16 తేదీ మధ్యాహ్నము కెయికో నుండి విమానమార్గముగ బాద్వాడుకువచ్చిరి. వారితోగూడ మరి 4 గురు వైమానికాధికారులుండిరి. వారు నవంబరు 80 వ తేదీ యుద్ధయము 7-40 గంటలకు కెయికోనుండి 5 కి.గంటలైన వెనుక డమాస్కుసులో దిగి అచ్చటనుండి బురునాను మధ్యాహ్నము 7-40 గంటలకు బాద్వాడులో దిగిరి.

మార్పులుఫాకు, క్లెమెన్కో

లండన్, డిసెంబరు 2:—హావాసంఘమువారిట్లు తెలుపుచున్నాడు:—చారీంగుక్రానులో నిన్నటిదినము ఫాకు సేనానిగారును, క్లెమెన్కోగారును ప్రవేశించిరి. వీరికి ఆర్మి డ్యూకముగ సత్కారము జరిగినది. ఈ డ్యూకమును జూచుటకు ప్రజలు తొందోవతొందముగ వచ్చిరి. పరాసులకు తమ కృతజ్ఞతను తెలుపుచు జయజయధ్వనములు మిన్నంటునటుల ప్రేక్షకులనుండి బయలుదేరినవి. ఈ ఆతిథ్య లిద్దరిని కన్నాటు ప్రభువుగారును, లాయసుజాడ్జిగారు కలసికొనిరి.

జర్మనీ విజయము.

బ్రిటిషు పత్రికలన్నియు ఫాకు సేనానిగారిని జర్మనీ విజయతయని ఆహ్వానించుచున్నవి. క్లెమెన్కోగారు గొప్ప రాజకీయ తత్వజ్ఞుడని అట్టి సామర్థ్యముగలవాడగుట చేతనే మిత్రమండలి విశ్వాసమునకు పాత్రులైరి అనుచున్నవి. వీరు

నీవీరు ఆగ్లాండ్లో, బ్యారన్ సోసీగార్లతో కలసి సుధిసమావేశము చేయవలసిన ఏర్పాటులకు జేయుటకై వచ్చిరి. 1914 సం॥ సెప్టెంబరులో లండన్ నగరమున చేసికొనిన ఒడంబడిక నే ప్రయోజనముగై కొనవలయునని పరాసు పత్రికలు హెచ్చరించుచున్నవి. మిత్రమండలి సమావేశమున అవలంబించు విధానములను పరిష్కరించు ఏర్పాటులకు గూర్చి పరాసు పత్రికలు తెలియజేయుచున్నవి. రెండవ విషయమును గూర్చి మిత్రమండలి రాయబారు లండన్ ను గూర్చి ప్రస్తావించెదరు. తదనంతరము గొప్పచర్చ జరుగును. డిసెంబరులో ప్యారిసుకు ఆరుగురు అధికారులు వచ్చెదరు. ఆల్బర్ట్ రాజుగారు గురువారమునాడు విచ్చేసెదరు. వీరితో వైసిడెంటు విల్సనుగారును, ఇటలీరాజును, స్పెయిన్ రాజరక్షకుడు గ్రీసురాజును బ్రిటిషునాకా ప్రతినిధులును అనుసరించెదరు.

ప్రేలుకుపదార్థముల పరిశ్రమ

లండన్, డిసెంబరు 2:—29 సంఘములు కలసిపోయినవి. 180 లక్షల పానులు మూలధనము దక్షిణాఫ్రికా ఆస్ట్రేలియా సంఘములు గూడ వీనియందు చేసినవి.

మిత్రమండలి సమావేశము.

లండన్ డిసెంబరు 2:—నేడు 11 గంటలకు వైసిడెంటు వీధి 2 వ గృహమున మిత్రమండలి సమావేశము జరిగినది. ప్రజలు మార్పులు ఫాకుగారి మోటారు బండి చుట్టును చేరి ఫాకుగారి నభినందించిరి. లాసుకు జార్జి గారిని మాత్రం ప్రశంసించి పరాసు జాతీయ గీతమును పాడిరి. సుధిసభ జరుగుటకు కాలవిర్ణయమును గూర్చియు తాత్కాలికవిధానపు మార్పులను గూర్చియు కెయిజరుకుగూర్చియు నాలోచింపబడెను. పరాసు ఇటలీ ప్రతినిధులును లాసుకుజార్జి బోనర్లా బొల్సర్గ సర్ హెన్రీవిల్సను సర్ మారిసు హాంకీగార్లును సభ్యులవచ్చిరి.

అసదృశ్యమగు డెత్తానాము

వారావరణము ప్రతిహేళనముగనున్నను ఫాకు సేనాని క్లెమెన్కోగారిని జూచుటకు ప్రజలు వేలకొలది వచ్చిరి. ప్రముఖులగు ఆంగ్లేయరాజకీయవేత్తలును, నాకా భూవైస్యప్రతినిధులును చారింగుక్రానులో ఈ మహాసభయందు దర్శించుటకు విచ్చేసిరి.

లండన్, డిసెంబరు 2:—నేడు 8 అంకగ్గాములు టిర్నిటు నాకాసేనానికి లోబడినవి.

మరణము.

లండన్, డిసెంబరు 2:—ఎడ్మండు కోస్టెడుగారు మృతినొందిరి.

ప్రాస్తూ

లండన్, డిసెంబరు 2:—1870 సం॥ మృతులైన వైసికులను గూర్చి చాంబెర్స్ లో వైసిడెంటు పాయింట్ కేసుగారి అధ్యక్షతక్రింద వార్షిక సమావేశమైనది. పూర్వపు కష్టదినములన్నిటిని (1870 సం॥ సంగతులన్నియు) మార్చి ను యుద్ధవిజయముచేతను, వెర్దును రక్షణమువలనను మరిచిపోవలయును. 1870 సం॥ జర్మనులు విజయములైరి. ఇప్పుడు మనము విజయములగుచుమని పాయింట్ కేసు ప్రకటించిరి.

చీనా

చీనా - నల్లమందు

అభ్యుదయ నిశ్చయము

లండన్, నవంబరు 27:—నిన్నటిదినము తంత్రివార్లలో చెప్పబడిన 12 వందల వెల్లెల నల్లమందును కొన్ని ఖరీదునకు మరల కొనెదమని బ్రిటిషువారు చీనాదేశము అభ్యుదయకు తెలియజేసిరి. వీనివిజయ 50 లక్షల పానులు కాని అభ్యుదయము అంగీకరించలేదు. నల్లమందు వర్తకమును మొదలంట అణగ ద్రోహుని నిశ్చయముతో ఇంత నల్లమందును తగులబెట్టు నిశ్చయించుకొనెను. జపానువారు నల్లమందువర్తకముచే గొప్ప లాభమును పొందిరి. అందుచే చీనాదేశపు అభ్యుదయము ఇట్లు చేయబూనుకొనుటచే వీరికి నష్టముగ నుండగలదు.

అమెరికా

సముద్రవ్యాపారస్వాతంత్ర్యము

కర్నలు రూస్వెల్టుగారు.

లండన్, నవంబరు 26:—జర్మనీయును వైసిడెంటు విల్సనుగారును ఊహించినట్లు సముద్రవ్యాపారస్వాతంత్ర్యస్థితిస్థాంతరమును స్థితిగతులు బాగుగా దెలిసిన ప్రతిజర్మను జేష్టపియు వంగీకరింపకు: విల్సనుగారు ఇంకను తటస్థముగా నుండియు సముద్రములపై జర్మనులు అమెరికనులను చంపినందులకు తన కోపమునుజూపక అమెరికను సముద్రవ్యాపారమునకు బ్రిటిషుదేశము అడ్డురచ్చుచున్నదని బలవంతముగా ఆక్షేపించిరి కర్నలు రూస్వెల్టుగారు ఒకవ్యాసమును ప్రకటించిరి. అమెరికా యుద్ధమున జేరినప్పుడు ఇంకను తటస్థముగా నుండిన దేశములమీద అంతకుముందు తా మంగీకరించుచుండిన భావమునే విల్సనుగారు ప్రకటించుచుండిరి. ఈ 14 ముఖ్యసంధిగూతములలో ఈ విషయమును ఒకటిగ నుండినచో జర్మనీ యుద్ధమున జయించియేయుండు నని రూస్వెల్టుగారు వ్రాసిరి. సముద్రవ్యాపారస్వాతంత్ర్య మనగా మనుష్యజాతిని బానిసలయగ జేయుటయే.

బెల్జియము

రాజుగారు-బెల్జియము

లండన్, డిసెంబరు 2:—బ్రిటిషురంగముననున్న రూటు విశేషము డిల్లు తెలుపుచున్నాడు. 80 తేదీని రాజుగారును రాకొమరులును 80-6 తేదీని ఆగ్రానులో ప్రవేశించిరి. అచట నుండి హౌయి, న్యాల్కొసియపులకుపోయిరి. నీబోర్జిదగ్గర నిద్ర పోయిరి.

లండన్, డిసెంబరు 2:—బెల్జియను పత్రికలు ఇట్లు తెలుపుచున్నవి:—1914 సం॥ లీజుకు కాపాడిన సేనలతో రాజదంతులు లీజులో ప్రవేశించిరి. బెల్జియము ఆర్థిక దళము ఎయిలా చేపలతో ప్రవేశించినది. ఇవి జర్మను అధికారుల కోరికమీదనే చేయబడినది.

దుమ్మా

పోలండులో యూదులను చంపుట

బెర్లు, డిసెంబరు 2:—లెంబర్గలో నిటీరల జరిగిన కలతలలో 40 మంది యూదులును 12 గురు క్రైస్తవులును చంపబడిరి. చెరసాలలనుండి వదలబడినవారు 'సేనలోనుండి పాటిపోయినవారు' నీవారుణములను సలిపిరి. వీరిలో సగము మంది పోలండు వారిలో 50 మందిని తుపాకులతో కాల్చిరి. 1500 మందిని చెరసాలలో నుంచిరి చాలండు వార్తాసంఘము వారు తెలిపిరి.

బ్లాక్స్-మిత్రమండలి నాకాదళము.

లండన్, నవంబరు 30:—బ్లాక్స్ లోనున్న మిత్రమండలి నాకాదళము 28 తేదీని సిబ్బాట్లూలులో ప్రవేశించిందని నాకావర్ణమువారు తెలుపుచున్నాడు. జర్మను స్వాధీనములోనున్న రషియను నాకలన్నియు మిత్రమండలి నాకాప్రతినిధుల కళము చేయబడినవి. జర్మను అంతర్గాములు గూడ వశపరచబడినవి.

హాంకండు

సంఘ సంస్కరణములు

లండన్, నవంబరు 27:—ప్రభుత్వమువారిని, రాజ్ఞిని నైస్యమును ప్రజలభావములను మొదట రాజ్యాంగసభయందు అన్ని పక్షముల కక్షలను కొనియాడిరి. సంఘసంస్కరణములకు కలయు సాయమునంతయు జేయుటకు సంసిద్ధులగున్నారని అందరును తెలియజేసిరి. సంఘసంస్కరణములు జరుగుదుగ కావలయునని ఎం. విలిజరుగారు కోరిరి. కాని అధికారమును శాస్త్రసమర్థముగ పొందినవారే చలాయించవలయు ననిరి.

ప్రధానమంత్రి ఇట్లు నడిచెను:—అన్ని పక్షములవారును ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడినందులకు ఎంతయు వందనీయులు. మార్పులను జేయునపుడు ప్రజల కోరికలన్నియు సమగ్రముగ ఆలోచించబడును.

జర్మనీ

50 వేల రైలువేగములు.

పారిసు డిసెంబరు 2:—జర్మనులు 150వేల వేగములను వశపరచిరి మాటను పత్రిక వ్రాసినది.

స్వీడను-జర్మనీ

అమెరికన్ దేశము 2:—అమెరికన్ దేశములను కలిపి ఇతర సమస్యలను జర్మనులు స్వీడనుకు పంపగూడదని బ్రిటిషు వారు నిశ్చయించిరి. జర్మనీ శత్రువులను సమస్యలను నింపుకొనిన స్వీడను నాకల ఆసరలను మరల దిగుమతి చేయుట కాట్లా పంపబడె నని తెలియునుండి తంబివార్త వచ్చినది.

కెయిజరు బహిష్కరణము

లండను, డిసెంబరు 2:—హాలండు వారు కెయిజరు బహిష్కరించునని నిశ్చయించుటకు యుద్ధయంత్రము వారును అదినిజేసేవలను ముక్తమును ఆలోచించి నిర్ధారణచేసినది. అట్లారనీ జనరలు నడిచెను.

లండన్, డిసెంబరు 1:—కెయిజరు దంపతులు జర్మనీలో ప్రవేశించగూడదని జర్మను ప్రభుత్వము వారు ఆట్లా పించిరి.

రైను రాష్ట్రములో నున్న జర్మనులు-ఫ్రాన్సు సేనాని.

లండన్, డిసెంబరు 1:—రీజిస్ట్రే ప్రెసియంట్ మిట్ర మండలిసేను ప్రవేశించి ఆక్రమించుకొన్నది. ఈ రాష్ట్రమున నున్న జర్మనులు విధేయత ప్రకటించవలయునని (రోమా కార్యములను చేయగూడదనియు) ఫ్రాన్సు సేనాని జర్మనులను హెచ్చరించెను. అట్లు గాక భిక్షముగ ప్రవర్తించినచో ఎట్టి విచారణ లేకుండు శిక్షించబడుదునని నడిచిరి.

లండను, డిసెంబరు 1:—జర్మను ప్రభుత్వమును విచ్చి న్ను మొదలుపెట్టిన స్వాతంత్ర్య సాంఘికవాదులు తుట్టించుచున్నారని హెర్ ఈబర్ట్ డిప్యూటీ సెనెట్ బెర్లినునుండి తంబివచ్చినది. జర్మనువర్తకము ఇట్లు వాకొనుచున్నది:— పరిపాలనమంతయు ఆరాజకముగ నున్నది. మూడువారములలో 8000 లక్షల మార్కులను మరలగా ఖర్చు పెట్టిరి.

బ్రిటిషు సేనలు.

జర్మను రాష్ట్రము.

లండన్, డిసెంబరు 2:—సర్ డగ్లసు హేగు గార్డియన్ తెలుపుచున్నది:—నిన్నటిదినుడు యుద్ధసేనల రెండవ వైద్యము వూరుకు సేనాని యాజమాన్యమున భీష్మో ఈ వెక్ మధ్య జర్మను సరిహద్దులను దాటిరి. రైను యుద్ధముగ ముందు కేగినది. బర్మాన్ ల్యాండు భర్తీ గను మాంటాజీ పంక్తినిచేరినది.

అమెరికన్ నై న్యమున-జర్మనీ.

లండను, డిసెంబరు 2:—అమెరికన్ ఇట్లు తెలుపుచున్నది. 3-వ అమెరికన్ వైద్యము జర్మను సరిహద్దులను దాటిరి. అల్పర్స్ట్రగు వింటున్నప్పుడు మూడు-బావుట్రేను బ్రాగ్స్ట్రో పంక్తినిచేరినది.

యుద్ధభై దీలు తిరిగివచ్చుట.

బొంబాయియందు స్వాగతము.

సోమవారమునాడు బొంబాయికివచ్చిన వాక్స్ వా అను ఆనుప్రతి నాకలో 12 మంది వైద్యాధికారులు, 58 మంది వైద్యులును (అందఱును తుట్టి యుద్ధభైదీలు) తిరిగి వచ్చిరి. వైద్యులలో 12 మంది చాల తీసిపోయియుండిరి. నాక ఆలెగ్జాండ్రా దామలలో ప్రవేశించినప్పుడు "భరతవర్షమును ఆమె మిత్రబృందమును తమయోధుల పునరాగమనమున స్వాగతము నొసగుచున్నది. భరతవర్షమును సామ్రాజ్యమును వాకి నమగ్నమంది దీక్షామురారోగ్యములు గలుగునట్లు ఆతిర్వ దించుచున్నది అను సంకేతము పంపబడెను.

గవర్నరుగారిభాగ్యము, జనరల్ సెంటునాక్, కెప్టెన్ విల్సన్ మున్నగువారు స్వాగతకరబృందముననుండి వైద్యులు నాక దిగినతోడనే సన్మానించి చేతులుగట్టుకొని స్వాగతవాక్యములను బహుకునిరి. ప్రక్కనున్న నాకలోవారికి భారతీయుల చేతను యూరపీయులచేతను ఫలాహారము లొసగబడెను. ఫలాహారము లైసమెక విల్లిండ్సు ప్రభిన్ వైనికోవ్యులకు పుష్పములను వేసిరి. ఇతర స్త్రీలు వైనికోలను పుష్పములాలంకృతులను గాంచిరి. తరువాత 5 నిమిషములకు ఆట ఫోటో గ్రాఫరులు, సినిమా ప్రదర్శకులును తమపనులను జూరుకొనిరి. బొంబాయి పౌరులచే నొసగబడిన 20 మోటరు కారులలో వారు, ఉత్సాహపాముల చెలగుచుండ, బయలుదేరి మేరెనలైన్సుకు పోయిరి. అచ్చట జనరల్ వైటు, వైటుసతి మున్నగువారు వారికి స్వాగతముసగిరి.

విద్యాలయములు

వైద్యపరీక్ష.

దొరతనమువారి వ్యయములు.

ప్రభుత్వకార్యదర్శులు దివానుబహదరు ఆర్. రామ చంద్రరావుపంతులుగారు ఈ క్రిందివిషయమును ప్రకటించుచున్నారు:—

ప్రభుత్వమువారు విద్యాలయములను పరీక్షించి బాగు రకు వైద్యపరీక్ష చేయు విషయమునుగురించి చాలాకాలము నుండి ఆలోచించుచున్నారు. విద్యాశాఖాధ్యక్షులు 1916-17 సంవత్సరాంతములో ముగియు పంచవార్షిక నివేదికమునందు ఈ విషయమునుగురించి చర్చించి, మొదల విద్యాలయము లందు వైద్యపరీక్ష చేసేయెడల విద్యార్థుల స్థితిగతులును, పాఠశాలల ఆరోగ్యసౌకర్యములును, బాగుగా తెలియగలనని అభిప్రాయపడుచున్నారు. నివేదికమునందే, శాఖాధ్యక్షులు నగరమునందలి రాజధానినందలి కొన్ని కళాశాలలు, విద్యాలయములను వైద్యపరీక్ష చేయుటకు గాను కొన్ని నూచనలను దొరతనమువారికి తెలుపుచున్నారు. ఈ విషయమున దొరతనమువారు చేయునెంచిన కార్యముల వివరించబడును.

విన్నపిల్లవాండ్రయొక్క ఆనారోగ్యమును కనుగొనిన యెడల వాకిని, తలిదండ్రులను, ఇరుగుమీరుగువారింద్రే వును చాలలాభముగలదు. ఒక బాలకునికి, వేన్ను కుగిపోవుట గాని, కంటిమాపునందలి దోషములు గాని, చెవిసంబంధములగు లోషములు గాని, తక్షణమే పరీక్షించినయెడల వాని జీవిత యాత్రయందు మన మొకయు సహాయము చేసినవారమగు దుము. ఒక బాలనియొద్దగల అంబువ్యాధి కనుగొనిన దానిని ఇతర బాలలకు వ్యాపింపనీయుండ ఎంతయు పనిచేయవచ్చును. అందు గవర్నరుగారి కార్యవిధానక సంఘమువారి విద్యాశాఖాధికారుల నూచనల నామోదించుచు, ఈవిషయమున తగుప్రయత్నములను చేయవలయునని అభిప్రాయపడుచున్నారు విద్యాలయముల కార్యవిధానములను సముత్తము ఈవిషయమును క్రమశిక్షా వాగ్దించి కేసునున్నది.

పిల్లవాండ్రకు చేయవలసిన వైద్యపరీక్ష విషయమున భారతమునందు ఆశాభవు సంబంధించిన అధికారుల చేతులలోనే యుండవలయును. అయినను ప్రతివిద్యాలయమునకు సామర్థ్యమును నొకవైపున పాఠశాల వైద్యాధికారిగా నియోజించిన చాలలాభ మునునని దొరతనమువారు నూచించుచున్నారు. అట్లు నియోజింపబడిన విద్యాలయ వైద్యాధికారి, ప్రధానోపాధ్యాయునితోగాని, లేక పాఠశాల పట్ల అధికారము గలవారితో గాని సంప్రదించి, ప్రతిసారియు విద్యాలయమున చేరు క్రొత్త విద్యార్థులకు వైద్యపరీక్ష చేయుచుండవలయును. ఏపిల్లవానికైనను అంబువ్యాధులుగాక, త్వరలో నివారణ యగు దృష్టిగోపము, పటిష్ఠి, కుగిలీజుమున్నగు వ్యాధులుండియెడల వాని విషయమున తగినవైద్యసహాయము బొందుటకు నీయందుటకు, బాలకునితలిదండ్రులకుగాని, పోషక కర్తలకుగాని తక్షణమే తెలుపుచుండవలయును. కొద్దిపాటి అంబువ్యాధులకు, గజ్జి, తామర మున్నగువానిచే పిల్లవాడు బాధపడుచుండినయెడల పిల్లవానిని కొంతకాలము పాఠశాలకు రాకుండచేసిన వ్యాధులు నివారణ యగును. ఇతరబాలు రకు అవి అంబుకొనకయుండును. కావున ప్రధానోపాధ్యాయులు పిల్లవాండ్రే వునోభివృద్ధికిగాను వైద్యులు నూచనల తక్షణమే కార్యరూపమున బెట్టవలయును. పిల్లవాండ్రే కుగిలీజును, చిప్టు, క్షుణ్ణవాదమున్నగు వైద్యాధికారి కనుగొనిన యెడల, ఇతరబాలురకు, ఆ అంబువ్యాధుల వ్యాపించి రక్షించుటగాను, పాఠశాలాధిపతి తక్షణమే పిల్లవాని తలిదండ్రులకుగాని, పోషకులకుగాని తెలిపి అంబువ్యాధిగల పిల్లవానిని పాఠశాలనుండి పంపివేయుటకు ప్రయత్నించవలయును. ప్రతి విషయములోను, పిల్లవాని వ్యాధి నివారణ చేసికొనుటకు వాని తలిదండ్రులే తగు వైద్యసహాయ మిప్పించుచుండవలయును.

వైద్యాధికారి అప్పవైద్యును పాఠశాలాధికరణములను పరీక్షించుచు, ఆనారోగ్యకరములగు లోషము లేవైననున్న వానిని నివారణచేయుటకు పాఠశాలాధికారులకు తగునిధి ముల సలహా నిచ్చుచుండవలయును. ప్రధానోపాధ్యాయులు గాని కార్యవిధానాధిపతులుగాని, విద్యాశాఖాధికారితోడను, స్వర్ణము జనరలుగారితోడను సంప్రదింపుచు, వైద్యాధికారి మాపిన లోషములను సద్దుపాటు చేసికొనుచుండవలయును.

ఈ నూచనలు పాఠశాలలకు ముఖ్యముగా అనుగర్తించును. కళాశాలలలోని విద్యార్థులు పెద్దవాండ్రు. ఆరోగ్య విషయమున వారు వైద్యసహాయము పొందుటకు కాలము

మించిపోయి యుండును. అయినను కళాశాలలకు 1917 నాఁడు నెల 7 వ తేదీ నాడు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన యుద్ధపు ప్రకారము విద్యార్థుల స్థితిగతుల కనుగొనుటకు నియోజింపబడిన యుపాధ్యాయులే విద్యార్థుల ఆరోగ్య పరీక్షితులను కనుగొని తగురీతిగ వారికి వైద్యసహాయ మిప్పించుటకు సలహా నిచ్చుచుండవలయును.

ప్రభుత్వము వారికిని, స్థానిక సంఘములకును సంబంధించిన విద్యాలయములయందు వైద్యాధికారిని నియోజించు భారము పాఠశాలా పరీక్షకుల కీయబడినది. వారు తగుసామర్థ్యములగువారిని కనుగొని వారి జీతము మున్నగు విషయములను తెలుపుచు, విద్యాశాఖాధికారికి నివేదికమును బంపుచుండవలయును. కొంతకాలమువరకు ఈవిషయమున ప్రభుత్వము పక్షమున సర్వకార్యములను విద్యాశాఖాధికారిగా నిర్వహించుచుండవలయును. దొరతనమువారి గ్రాంటులకు బొందు పాఠశాలలలో వైద్యాధికారులను నియోజించు భారము పాఠశాలాధికారులకే విడిచిపెట్టబడినది. విద్యాశాఖాధికారి తో సంప్రదించి, దొరతనమువారు, విద్యాలయ వైద్యాధికారి వేతనమునకుగాను ఆ పాఠశాలలకు కొంత ద్రవ్య సహాయము చేయగలరు. విద్యాశాఖాధికారి ఆయా పాఠశాలలకు ఎంత ఎంతగ్రాంటు నీ పని కొరతీయవలయునో తెలుపుకావలెను దొరతనమువారికి బంపుచుండవలయును. వైద్య పరీక్షక విషయమున కళాశాలలలో గాని, పాఠశాలలలో గాని, అగు ఖర్చులకుగాను కొద్దిపాటి ద్రవ్యమును ప్రతి బాలకుని యొద్దనుండి కనుగొనుచేయు విషయమున ఆయా పాఠశాలల, కళాశాలాధికారులే ఆలోచించుటకు స్వాతంత్ర్య మియ్యబడినది.

బెజవాడలో గొప్పబహిరంగసభ

బెజవాడనుండి 3-వ తేదీన డివిజన్ కాంగ్రెసుకమిటీ కార్యదర్శి అయ్యుకేరర కాలేజ్ రావు, స్వరాజ్యసమితి కార్యదర్శి కొండపల్లి శ్రీరామచంద్రరావుగారి న్నిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

బెజవాడ డివిజన్ కాంగ్రెసు కమిటీ సమాజ్యసమితుల యాజమాన్యముక్రింద ఈ నెల 8-వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 5 గంటలకు బెజవాడలో ఎవ్వరైనానుండిర ఆవరణములో గొప్పబహిరంగసభ జరుగును.

(1) రాజ్ రావు సంధిసభలో హిందూశక్తియుక్త స్థానము (2) కృష్ణాగోదావరి గుంటూరుయంతలములలోని పల్లపు భూములకు దొరతనమువారు హెచ్చించవలసిన నీటితీరుర ఈవిషయములనుగూర్చి తీర్మానములు చేయుట దొరతనము వారికి సంబంధము.

ఆంధ్రరాష్ట్రము కాంగ్రెసు కమిటీసభ ఆరోజునాడ బెజవాడలో జరుగును. అనేకమంది ఆంధ్రప్రముఖులు దయచేయుచు గావున ఆంధ్రనాయకులు పెమ్మలమండి ఈబహిరంగ సభలో ఉపస్థితింతురు. అందరు దయచేయ సాగింతులు.

పప్పు సుబ్బారావు, బి. ఏ ; గారు:—హిందూ ఇంజనీరింగు కాలేజీలో ఎల్మెంటరీ డిప్లొమెంటునందు 200 లతో ఆరంభించి రెండేసి సంవత్సరములకు 40 నా 400 యాభ్యులు పర్యంతము పెరిగెడి మాన వేతనముతో అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరుగా నియమింపబడి ఈనెల 1-వ తేదీన చార్జీ వున్నకొన్నట్లు తెలియరచినది. వీరు తాతా కాలేజీలో 3 సంవత్సరములును సీమెన్సు బ్రదర్సులో కాలేజ్ ఇంజనీరుగా 2 సంవత్సరములును పనిచేసినారు. ఇంజనీరింగు కాలేజీలో నువ్వోగము పొందిన మొదటి యాంగ్ల డిప్లొమే యని యభిసందించుచున్నారము.

కనిగిరి డి. ము. కోర్టులో

O. P. 13 of 1918.

(1884) పిటిషనరు:—పోడపాటి చంద్రమ్మ.

ఇంజనలన సకలమైనవారికి తెలియజేయుడ మేను నగా కనిగిరి డిస్ట్రిక్టు ముక్ సభకోర్టు ఫయలు, డి. పి. 1918 సంవత్సరం 1 నె 18 రున వాదించుకు పోడపాటి ముబ్బయ్య భార్య, పోడపాటి చంద్రమ్మ తన భర్తకు రాకునైన యాకత్తు అప్పలకు తండుకొనుటకుగాను యా కోర్టులో వారము సర్టిఫికేటు యిచ్చునని మనవిచేసుకొని యున్నది గనుక, ఆ మువపు దారునికి వుండెను బాధ్యతనుబట్టి వివాద ఆక్షేపించుట కిష్టమున్నయెడల మిమ్మొక్క బాధ్యతను స్థాపించుకొనుటకు తగిన సాక్షిసాధనములు మొదలగు బుబువులతో యా కోర్టు ఎదుట 1918 సంవత్సరం 1 డిసెంబరునెల 20 తేదీ లోగా హాజరయి తెలియపరుచుకొనవలయును.

1918 సంవత్సరం నవంబరునెల 80 తేదీన నాచేవ్రాలున్న కోర్టు ముద్రయున్న చేతుబడ్డది.

District Munisiff.

ప్రస్తుత ఘోరసంగ్రామమున బొంబయి నారీమణులు
గొట్టు సహాయ మొనర్చిరి. కాన వీరిని కూడ కార్పొలేషను.
సభ్యురాలద్రుగ నియమించుటకును నియోజక స్వాతంత్ర్యమును
తలగ జేయుటకును బొంబయి మునిసిపలు చట్టమును సవరణ
జేయుట అసత్యము అవునా కాదా యని యోచించి ఎన్నిక
సంఘమువారు తెలియజేయవలెనని ఆర్. ఎస్. నవాబ్
గారొక తీర్మానము ముపసాదించిరి. ఇంకొకరు శ్రీలయందు
విద్య విస్తారము వ్యాపింపక పోవుటచే నారుగూడ సభ్యురాల
ద్రుగ నుండుటకువీలు లేకుండెను. కాని ఆలోచింపగూడ ఇతరు
నివారించబడినది. ప్రతిష్ఠించు నారీమణు లెందరో పట్టభద్రు
లగుచున్నారు. కాబట్టి వారి హక్కులను మన్నించుట
స్వాభావికము. బ్రిటీషు దీక్షులయందు శ్రీలకుల పునఃపాలనాబా
హుసహనసత్యములు ప్రసాదించబడినవి. కాన మనముగూడ మన
సాధరీత్యములకు ఎందులకు ఈ హక్కులను ప్రసాదించ
రాదో తెలియకున్నదనిరి. తీర్మానము చర్చించబడక పూర్వ
మే సభ ముందు లేదీకి అపుజేయుటజినది. చాలమంది శ్రీలు ఈ
విషయమునుగురించి జరుగుచర్యకు విసుటకు సభకువిచ్చేసిరి.
ప్రేక్షకులుగ కార్పొలేషను సభకు శ్రీలు ఇంకొకరుంది కను
ట ఇదియే మొదటిసారి.

Towards Peace.

(Reuter's Agency)

Great Britain

Marshal Foch & M. Clemenceau.

Arrival in London.

London Accords Wonderful Welcome.

LONDON, December 2.

PARIS.—The Havas Agency states:—Marshal Foch and Monsieur Clemenceau were yesterday given a wonderful welcome on their arrival at Charing Cross which was packed by a dense crowd of people who raised resounding cheers thus expressing their debt of gratitude to France. The distinguished visitors were met by the Duke of Connaught and Mr. Lloyd George.

The Conqueror of Germany.

The British Press greets Marshal Foch as Germany's conqueror and M. Clemenceau as an energetic statesman who has by sheer merit won the confidence of all the Allied Nations. The object of the visit is to arrange in conjunction with Signor Orlando and Baron Sonnino preliminaries to the Peace Conference. The French Press urges firstly the prolongation of the Pact of London of September 1914 beyond the date of signature of the Peace Treaty and secondly the settlement of the procedure to be adopted at the Allied Conference. The latter will take the form of a preliminary conversation between the Missions appointed by the Associated Powers after which there will be a more general discussion. At least six official visits to Paris are expected during December. King Albert will be arrive next Thursday. He will be followed by President Wilson, the King of Italy, the Prince Regent of Serbia, the King of Greece and a British Naval Deputation.

Unparalleled Enthusiasm.

LONDON, December 1.

In spite of discouraging weather unprecedented crowds welcomed Marshal Foch and M. Clemenceau to the city and unparalleled enthusiasm was displayed. Most prominent English Statesmen and representatives of navy and army awaited the visitors at Charing Cross where a guard of honour was present. The Grenadiers played the "Marseillaise". The guests were visibly impressed by the warmth of the welcome.

Marshal Foch's Motor Car Surrounded.

LONDON, December 2.

There were extraordinary scenes of enthusiasm in Whitehall to-day on the occasion of the Inter-Allied Conference at 2 Downing Street at eleven o'clock. The crowd surrounded Marshal Foch's motor car and cheered Marshal Foch and Mr. Lloyd George and sang the Marseillaise. The preliminary business of the conference was to discuss the date of the procedure of the Peace Conference, also questions concerning the carrying out of the Armistice and the position of the Ex-Kaiser. In addition to the French and Italian representatives the Premier, Messrs. Bonar Law and Balfour, Sir Henry Wilson and Sir Maurice Hankey were present.

Allied Squadrons in the Black Sea.

Russian Ships & German Submarines Taken.

LONDON, November 30.

The Admiralty announces that the Allied Squadrons in the Black Sea anchored off Sevastopol on the 26th. Russian ships in the hands of Germans were surrendered to the Allied Naval Representatives also some German submarines.

Amalgamation of Explosives Companies.

LONDON, December 2.

The Treasury has sanctioned the amalgamation of twenty-nine British explosives companies into the Explosive Trade Limited with a capital of eighteen millions sterling. The British, South African Explosives and Australian Explosives Chemical Company are among those joining the amalgamation.

Cairo to Bagdad by Air.

Important Flight Described.

On Direct Route to India and Far East.

LONDON, December 1.

BAGDAD.—General W. G. H. Salmond commanding the Air Force in the Middle East arrived in Bagdad this afternoon having flown from Cairo. The party of five consisting of General Salmond, General A. E. Borton, Commanding the Palestine Brigade of the R. A. F., Captain Ross Smith of the Australian Flying Corps and two air mechanics left Cairo yesterday morning at 7-40 and arrived at Damascus 5 1/4 hours later. They stayed the night and left Damascus this morning at 7-40 arriving at Bagdad six hours and fifty minutes later. To-day's distance was 510 miles in a non-stop flight. After flying northeast along the Jebel Shurki range to Palmyra they steered due east till the Euphrates was reached. They followed the stream to Ramadiah and thence flew across to Bagdad. The flight was made in a Rolls-Royce engine Handley-Page machine over a waterless desert area. The machine carried ten day's water supply and provisions for the party, also baggage. General Salmond told me on arrival that the weather was perfect and conditions were ideal. The importance of the flight is that it was made along the direct route to India and the Far East. The Allied air route must pass Egypt as the junction for India, the whole of the East and South Africa and there is bound to be a big air station in Egypt. The ordinary time taken for a journey from Cairo to Bagdad is two to three weeks while General Salmond's flight occupied twelve hours and thirty-five minutes.

More V. C's.

Another Indian Hero.

LONDON, November 27.

Seven new Victoria Crosses are gazetted. The recipients of two are dead. They include Rissaldar

Badli Singh, late 14th Lancers; attached to the 29th Lancers, Indian Army.—For conspicuous bravery and self-sacrifice on the morning of the 23rd September, when his squadron charged a strong enemy position on the west bank of the Jordan between the river and the Kah-es-sama river village. On nearing a position, the Rissaldar realised that the squadron was suffering casualties from a small hill on the left front occupied by machine-guns and two hundred infantry. Without the slightest hesitation, he collected six men, and, in a very dashing manner regardless of danger, charged and captured the position, thereby saving very heavy casualties to the squadron. He was mortally wounded at the very top of the hill, when he captured a machine-gun single-handed. But all the machine-guns and infantry surrendered to him before he died. His valour and initiative were of the highest order."

London, December 2nd.—The death is announced of Edmond Rostand.

Germany

Extradition of the Ex-Kaiser.

LONDON, December 2.

Sir F. E. Smith, Attorney-General, in an interview said that the War Cabinet including Overseas representatives had unanimously decided to press Holland for the extradition of the Ex-Kaiser.

Kaiser & Kaiserin Forbidden from Entering Germany.

London, December 1.

AMSTERDAM: The German Government has forbidden the Kaiser and Kaiserin to return.

Foch's Warning to Germans In the Rhenish Provinces

London, December 1.

PARIS:—Marshal Foch has issued a proclamation to the inhabitants of occupied territory in Rhenish Prussia, enjoining strictest obedience and warning people against hostile acts under penalty of court martial.

To Overthrow German Government. Independent Socialists' Action.

LONDON, December 1.

AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says:—Herr Ebert admits that Independent Socialists are conspiring to overthrow the Government. The "German Press" says:—Utter administrative confusion reigns and accuses the Government of squandering eight hundred millions of marks in three weeks.

Chaos in Germany.

Scheidemann on Danger of Disruption of Empire.

LONDON, December 2.

AMSTERDAM.—Herr Scheidemann in an article in the "Vorwaerts" on the danger of disruption of the Empire increasing daily says:—There has been a Conference with the French Command at Strassburg with a view to the creation of a South German Republic. The Executive of the Berlin Soviets has resolved to welcome the Russian Bolshevik delegation to the Soviets Congress in Berlin on December 16th.

The British Troops In German Territory.

London, December 2.

Sir Douglas Haig says.—Yesterday advanced troops of the second army commanded by General Plumer crossed German frontier between Bado and Eupen and advanced towards the Rhine. They reached the general line of Bureculand-Bullingen-Montjvie.

American Army in Germany.

LONDON, December 2.

The American communique says:—The Third American army crossed the German frontier and reached the General line of Alfersteg-Winterscheid-Muelbach-Treves-Baarburg.

1,50,000 Waggons Handed Over to the Allies.

LONDON, November 2.

PARIS:—The "Matin" states that the Germans have handed over 1,50,000 waggons in accordance with the armistice conditions.

More Submarine Surrenders.

LONDON, December 2.

Eight submarines surrendered to Admiral Tyrwhitt today.

Germany's Trade with Sweden.

British Prohibition.

LONDON, December 2.

AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says.—Britain had prohibited exportation of goods from Germany to Sweden except raw materials. Swedish vessels already loaded in German ports have been ordered to discharge manufactured goods.

France

The Soldiers who fell in 1870.

Annual Meeting at Champigny.

President Poincare's Speech.

LONDON, December 2.

President Poincare yesterday attended the annual meeting at Champigny in honour of the French soldiers

who fell in the siege of 1870. In the course of a speech the President said that in future the dark days of 1870 would be viewed only through the light of a new glory, the battle of the Marne, the defence of Verdun and subsequently for the rout of the Germans forming a magnificent epilogue to the war of 1870.

America

Freedom of the Seas.

Col. Roosevelt's Remarks.

LAHORE, December 3.

LONDON, November 27th.—Col. Roosevelt has published an article declaring that the freedom of the seas as understood by Germany and President Wilson is opposed by every anti-German who understands the situation. President Wilson while still neutral protested more vigorously against Britain's interference with American trade than against German murders of Americans on the seas. Immediately America joined the belligerents, he adopted towards the remaining neutrals the attitude against which he had protested. Had this one of the 14 points, he says, been in treaty form in 1914 Germany would have won the war. Freedom of seas would have meant the enslavement of mankind.—"C. and M. Gazette".

Belgium

The King in Belgium.

London, December 2

Reuter's correspondent on the British front says.—The King and the Princess arrived at Arras on the 30th and proceeded to Douai and Valenciennes. They slept overnight at Sebourg.

Belgian Royal Family Enters Liege.

LONDON, December 2.

The Belgian communique says:—The Royal Family entered Liege at the head of troops who defended the town in 1914. Belgian Cavalry Brigade has entered Aix-La-Chapelle at the request of German authorities.

General

Killing of Jews in Poland.

LONDON, December 2.

BERNE.—The Polish Press Bureau admits that forty Jews and a dozen Christians were killed in the recent disorders at Lemberg and says that the perpetrators are hundreds of released criminals assisted by deserters. It says that fifty of these bandits were shot and fifteen hundred imprisoned. Less than half were Poles.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(SEE WIRE.)

Delhi

DELHI, December 3.

Mr. R. B. Courtney, I. C. S., who was lately Under Secretary in Home Department, Government of India will shortly take over charge of the office of Registrar, High Court, Madras.

Commissions to the Royal Indian Marine.

DELHI, December 4.

The following telegram has been received from His Majesty's Secretary of State for India.—His Majesty the King has been pleased by and with the advice of his Privy Council to approve the grant of commissions to officers of the Royal Indian Marine. The Commissions will run in the name of the Secretary of State for India and will bear His Majesty's Royal sign manual. They will be granted to temporary as well as to permanent officers of the service.

DELHI, December 3.

Intimation has been received from London that the homeward English Mail which left Bombay on the 25th October in S.S. "Chakrata" arrived in England on the 29th November.

Calcutta

Death of Sir Gurudas.

Reference in the High Court.

CALCUTTA, December 3.

At the High Court to-day all Judges assembled in the Chief Justice's Court which was crowded with legal practitioners of all branches when references were made to the death of Sir Gurudas Bannerjee who was for 16 years Judge of the High Court. Speeches were made by the senior Government Pleader, Advocate General and the Secretary of Incorporated Law Society to which the Chief Justice replied expressing regret at the death of Sir Gurudas and asked them to convey their condolence to the bereaved family. All educational institutions and social religious and literary associations were closed to-day as a mark of respect in memory of Sir Gurudas.

Burma

The Rangoon Municipal Committee to-day unanimously adopted a loyal resolution on the conclusion of hostilities and the victory of the British and their allies.

Bombay

Famine in Bombay.

Government Press Note.

BOMBAY, December 4.

The following press note has been issued:—After considerable period of general agricultural prosperity the failure of this year's monsoon has given rise to a critical situation over a greater part of the presidency. In the northern division districts of Ahmedabad and Kaira are most severely affected and here as also in Kathiawar the failure of crops and of pasture had been widespread and intense, practically only irrigated crops escaping. In Broach and Panch Mahals, conditions are appreciably better, in Surat much better, but even in these latter districts no considerable outturn of food grains can be hoped for though standing crops have afforded welcome fodder supplies for cattle. As regards the central division the worst affected districts are Ahmednagar, Nasik and Poona, particularly the former two. Rain-fall in this tract was abnormally deficient and very little. Kharif has been sown while rabi area is also much below the normal. The West Khandesh has suffered considerably but in the East Khandesh the situation is much better and cotton prospects are fair. Condition of irrigated crops of the presidency proper is generally satisfactory and every effort has been made to encourage the growing of food crops and the utilisation to the utmost of water available for cultivation.

Sind Rainless.

The province of Sind had been practically rainless this year and inundation had been the lowest on record. The Kharif crop is consequently very much reduced in the area and the outturn is poor while there is a serious contraction of area under rabi.

Agricultural Population Better.

Agricultural population throughout the presidency has benefited from a series of good years and is probably in a better position to resist the scarcity and famine than it ever was before. Particularly in cotton districts and in those areas, where market produce such as sugarcane is grown high prices due to war conditions have enriched the agriculturists to an unprecedented extent. The demand for labour has been much in excess of supply and high wages have been obtainable for even the most unskilled forms of labour. In these favourable conditions there are as yet no signs of distress though these are bound to occur eventually as local supplies and individual resources become exhausted.

Fodder Famine.

While the general condition of the people does not for the present give rise to immediate anxiety, the same cannot be said as regards the condition of agricultural stock of the presidency. Apart from the failure of fodder crops large stocks of fodder that are generally carried over from year to year practically are non-existent this year owing to heavy demands made by the necessity of supplying the expeditionary force dependent upon India. Shortage of fodder in the worst affected tracts is already becoming intense and the district reports show that in most of the affected areas the condition of cattle is deteriorating. While local reserves are being rapidly exhausted prices of imported fodder are beyond the means of the average cultivator. Much of the cattle is consequently being sold off at almost nominal prices though it may be assumed that ordinarily these sales extend only to inferior and surplus stock.

After dealing at length with the fodder famine in Gujarat and how it is being met with by authorising the Controller of Famine Relief to call for tenders for the supply of eight crores of pounds of fodder at maximum rate of Rs. 20 the press note proceeds:—It has always been recognized that one of the most effective and most generally beneficial forms of relief especially in the early stages of the periods of scarcity or famine is the distribution of loans to cultivating class for ordinary agricultural purposes for improvements and for maintenance. No other form of relief is better calculated to put heart into and sustain the agricultural population in times of distress while it preserves their independence and self-respect to an extent that is impossible in the case of relief works and gratuitous relief. In the present special condition, which on the whole render improbable any very extensive resort to relief works this form of relief is more important than ever. The Government have been largely supplementing current grants for takavi and a total of Rs. 23½ lakhs has already been allotted in response to the applications received from district officers. They are making a total provision of Rs. 50 lakhs under this head for the current financial year and budgeting for a further sum of Rs. 60 lakhs to be distributed next year. These sums represent only rough estimates of the expenditure that may have to be incurred under takavi and the Government are prepared to meet any further demand that may be made in this respect. So far back as September last, they issued orders to district officers that the people were to be encouraged to construct and repair irrigation wells and that takavi was to be issued freely for this purpose.

Detailed local inquiries regarding the extent to which land revenue collections will have to be suspended or remitted are now proceeding and so far only rough aggregate estimates have been received from district officers. These make it apparent that a very considerable portion of the current demand in the affected tracts will have to be suspended. A liberal policy in this respect will be adopted.

War Prisoners Return.

Warm Reception in Bombay.

Prisoners' Experiences Described.

BOMBAY, December 3.

The hospital ship "Varsova" arrived on Monday with 12 officers, and 53 men of whom a dozen were bad cases, all returned Kut prisoners of war. On the vessel entering Alexandra Dock it was greeted by the following message in flags:—"India and all her Allies welcome back her gallant heroes. India and the Empire thank them and wish them long life and prosperity."

H. E. Lady Willingdon was present and in company with General St. John, Captain Wilson, Director of the Royal Indian Marine, and other members of the Reception Committee greeted the officers on landing, shook them warmly by the hand and addressed to each a few words of welcome. In the shed a number of

ladies European and Indian, were ready to serve out refreshments to the officers and men and hand them souvenirs supplied by the Women's Branch. After refreshments Her Excellency garlanded the officers and the ladies who were present garlanded the men. All were then formed up in a group and for five minutes photographers and cinema operators had matters all their own way. Then came a string of 20 cars lent by the residents of Bombay and the officers and men took their seats and to the strains of a band and three hearty cheers from the assembled crowd the cars started on a tour through the streets of Bombay to the Marine Lines camp where they were received by General Knight, President of the Reception Committee, and Mrs. Knight. The men said that the news of cessation of hostilities and their release from captivity came to them as a great surprise and there was much jubilation in prison camps. After an eventful journey they reached Suez and on November 21 they commenced the last stage of the journey to India. On board the "Varsova" they were made very comfortable and both officers and men were one in expressing their gratitude to Major Murphy, I.M.S., Commandant, the officers, nurses and personal of the vessel for their kindness and solicitude during the voyage. Other parties of prisoners are expected at later dates.

Inefficiency of Turkish Doctors.

LATER:—Subadar-Major Hussain Mahomed a big made grizzled warrior typical of the Punjab fighting races, speaking for the officers said they were not ill-treated by their captors. They were comfortably housed and were allowed orderlies but they suffered from lack of food and lack of warm clothing. Prices were abnormally high and the money allowed them which was 30 paras and 24 piastres per diem for Subadar Majors and Subadars respectively, and 22 piastres for Jamadars was insufficient. In recent months however they received through Neutral Consuls £10 (100) per man and this enabled them to supplement their meagre rations. The Mahomedan officers were at Broussa and the Hindu officers at Kona both in Asiatic Turkey and the men were scattered about the country in numerous prison camps. The latter were not so well off as their officers. They were made to work principally on railways, were badly housed; badly fed and in some camps badly treated, their tasks were difficult and kicks and blows for the most trivial fault were frequent. Medical arrangement in camps came in for most criticism and the inefficiency of doctors had led to the death of hundreds of his comrades. As an example of ignorance and lack of sympathy he pointed out to us a sepooy who had had his right hand amputated from the wrist. Mahomed Yusuf just before the surrender of Kut sprained his wrist and eventually passed into the hands of Turkish doctors. From that moment through indifference and neglect his hand got worse. A simple operation then would have been sufficient but the Turks thought otherwise and this hero returns to his home maimed and crippled.

Punjab

The Arya Samaj Anniversary.

Rs. 40,000 in Cash and Promises.

Sympathy with Patel's Bill Expressed.

LAHORE, December 3.

The Arya Samaj anniversaries were celebrated during the last four days. The D. A. V. College party realised 20,000 rupees cash and 10,000 rupees in promise in response to Lala Harraj's appeal. The Gurukul section realised about 10,000 in cash and promises. The chief event of this section was a lecture on the uplift of women by Pundita Lajjavati, Principal Jullundur Kanya-vidyalaya and a resolution expressing sympathy with and extending support to the Hon'ble Mr. Patel's Bill.

Mr. Patel's Bill.

Orthodoxy Opposes Reform.

MEETING ABANDONED.

LAHORE, December 3.

A public meeting organised by Raja Narendra Nath and other members of the reform party to support Mr. Patel's Bill had to be abandoned a few days ago owing to the opposition of the orthodox section.

It is understood that the Reforms Committee will receive a deputation of the Bharat Stree Mahamandal at Lahore on the question of franchise for women.

London, December 3.

The inhabitants of Treves received Americans in frigid silence. Streets were patrolled by soldiers and Workers' Council and Police with reserved rifles. The people appeared well nourished and not suffering from want of any kind of food. Supplies in restaurants were plentiful. Before evacuation Detrudja Germans completely destroyed all machinery and stole all food stuffs.

LONDON, December 3.

Over forty thousand British war prisoners have arrived in England from Germany since the Armistice was signed.

LONDON, December 3.

AMSTERDAM.—The "Kleinste Westfaelische Zeitung" says:—Considerable financial alarm still prevails in Berlin. People are contributing to withdraw their bank and postoffice deposits. Payments of rates and taxes have ceased in Great Berlin since the Revolution.

London, December 2.

It is authoritatively stated that deliberations of Inter-Allied Conference have been without a hitch and definite and important conclusions have been reached. Conference broke up at six and winds up on Tuesday. The crowd did not disperse all day. There was a brilliant gathering at French embassy. The reception accorded to M. Clemenceau and several French was thrilling. M. Clemenceau evoked a cry of astonishment and consternation by disclosure that he was instrumental in appointing marshal Foch to be the Chief of the General Staff. General Foch previously did not occupy a command. Foch General in the speech said that armistice had interrupted an offensive which would have ended disastrously for the enemy.

Latest Telegrams.

(Un-corrected.)

LONDON, December 3.

The Archbishops of Canterbury and York have appointed commemoration services for the Fallen on December 29th and thanksgiving services for victory on January 5th.

LONDON, December 3.

The Board of Trade is discontinuing the issue of war risks insurances on cargo.

LONDON, December 3.

AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says:—A nervous feeling prevails there owing to anticipated coup d'etat by the Spartacus group of which sinister signs are apparent. Action of this group will probably be precipitated by the Government and Congress of Greater Berlin Soviets passing a resolution in favour of the convocation of the Constituent Assembly. Ex-state Secretary Dernburg addressing a combined political demonstration at Magdeburg declared that members of dynasties must not return.

London, December 3.

The Inter-Allied Conference ends today and delegates leave tomorrow evening.

London, December 3.

COPENHAGEN.—A telegram from Berlin says:—Marshal Foch sent an ultimatum to the German Armistice Delegates demanding handing over of the best and strongest locomotives. Ultimatum expired on December 2nd but result is not yet known.

The "Vorwaerts" and other German newspapers however emphasise that there is no of the prolongation of the armistice and if acceptable civil order is not established the Allies will occupy Germany.

Berlin officially states that the Executive Committee for greater Berlin in an understanding with Bavarian Executive Committee has resolved to demand immediate resignation of self Dr. and his replacement by a constant opponent of old system and war policy also an assurance that Herr Erzberger shall not participate in peace negotiations.

LONDON, November 28.

NEW YORK.—The steamer "City of Lahore" caught fire at pier and sank. There no casualties.

LONDON, December 2.

The Brussels Central Industrial Committee estimates that German military and civil damage during the occupation of Belgium totals six thousand five hundred and sixty million francs.

London, December 2.

The Nationalist and Sinn Fein Conference has decided to divide Six Ulster Electorates equally candidature of three others will be submitted to arbitration.

LONDON, December 2.

Sir F. E. Smith speaking speaking at Bournemouth said that the Government was determined to expel every German from Britain.

LONDON, December 2.

The "Manchester Guardian" says:—It is generally understood that the primary object of the visit of Mr. Clemenceau and Orlando to London is the question of dealing with the Ex-Kaiser.

LONDON, December 2.

A telegram from Belgrade announces the creation of a New South Slav State. Delegates of all South Slav territories hitherto ruled by Austria-Hungary met at Neustadt and proclaimed union with Serbia and Montenegro under Karageorge Dynasty.

LONDON, December 2.

STOCKHOLM.—Strikes have broken out in Berlin in favour of Socialisation of Industry.

LONDON, December 2.

The Jewish Socialist and Labour confederation have urgently appealed to Socialists and Labourites in the Entente countries and the United States to urge their Governments to intervene militarily immediately to stop pogroms in Poland and Galicia.

London, December 2.

"Hindenburg" urgently appeals to the army to remain at its post and promises demobilisation as early as possible except in case of 1855 to 1899 classes.

London, December 2.

AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says:—At a meeting of the Soviets of Bavaria the Premier Eisener said:—Old Government machinery was still working in Berlin. The revolutionary Government had no power and Bavarians must help themselves. Bavaria would ask at the Peace Conference that all armies be abolished and that Police troops be charge with the maintenance of law and order.

A telegram from Prague says:—Montenegrin Parliament has decided to depose King Nicholas and his unite Montenegro and Serbia Under King Peter.

LONDON, December 3.

The Interallied Conference was resumed at Downing Street this morning. A huge crowd again heartily cheered the British and Allied representatives especially marshal Foch.

Before the conference met the Imperial war Cabinet met the Premier presiding. Borden Hughes and other Dominion representatives were present.

LONDON, December 3.

The Hague. The Russian Provisional Government at omsk has telegraphed to the Dutch Government confirming the statement that the Provisional Government has assumed all the liabilities of the Russian treasury. Payment of interest of loans etc., will be made when Russia is reunited.

LONDON, December 3.

The Paris Municipal Council has unanimously decided in favour of recovering from Germany two million France levied upon Paris in 1871 with interest.

London, December 3.

A telegram from Berlin states:—Russian commissary Rabak has declared that Entente will be unable to interfere in South Russia before spring and he hopes that Germany will be Russia's ally before then.

LONDON, December 3.

COPENHAGEN:—Telegram from Munich says:—During yesterday's Revolutionary celebrations welcoming home coming troops, some of his own partisans hissed Eisener. Whilst at a subsequent concert at which one of Eisener's friends tried to speak he was obliged to decamp. Later crowd removed Red Flags and stormed the Dept. of Interior shouting "down with Eisener."

London, December 3.

Telegram from Shanghai dated November 29th says:—Peace has been concluded between China and Tibet.

ప్రజాభిప్రాయములు

నిలేఖకులకు సూచన.

పు - తా : ఆక్షేపించిన ప్రతికేతన సమాధానము పంపుకొనటకు ప్రార్థనలు-సంపాదకుడు.

I

ద్వితీయాంధ్రాయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనము.

జౌషధాది ప్రదర్శనము

ఆంధ్రప్రతికా సంపాదకునకు.

అయ్యా, ద్వితీయాంధ్రాయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనము జౌషధాది ప్రదర్శనము యీ నెల 15,16,17 తేదీలలో కాకినాడ పట్టణమున జరుగనని ఇదివరకే యుత్తరములు మూలమునను పత్రికాముఖములను దెల్పియున్నాము. వ్యాసములు వ్రాయుటకును, జౌషధాదులను కార్యస్థానమునకు చేరునట్లు పంపుటకును, కర్మచాలదనియు, సమ్మేళనము ప్రారంభించుటకు ముందు 1-2 దినములవరకు ఆసక్తి మీయనిలేవనియు ఆనేకస్థలమునుండి వైద్యులును, ఆయుర్వేదాభి నూనూన ప్రాసేయించుటచే సకలవైద్య ఆయుర్వేదాభి నూనూన యొక్క సమస్త ఆభిప్రాయమును వెలవేర్చి యీ సమ్మేళన కార నిర్వాహక సంఘమువాడు ప్రదర్శించు అప్రవధములును, వ్రాయువ్యాసములను 18-12-18 తేదీనాటికి యీ సమ్మేళన కార్యస్థానమునకు చేరవలయునని తీర్మానింపబడినది గావున ఎల్లవారు తెలియపరచుచున్నది.

ద్వితీయాంధ్రాయుర్వేద సమ్మేళనమున కృంగారం వైద్యసమ్మేళన సేకరించుచున్నామనియు కార్యస్థానము, కాకినాడ సంయుక్త కార్యదర్శి

II

ఉపాధ్యాయుల కష్టములు.

ఆంధ్రప్రతికా సంపాదకునకు:

అయ్యా, ప్రభు సాతకాలోపాధ్యాయుల వేతనము లింకను యేకేవోట్ల 10 రూ.లనే యిచ్చుచున్నాడు. తన కాలములో సకలములను మిక్కిలి యధికమై అన్నవస్త్రములకు చాలక భరింపరాని కష్టములకు లోనై యుండుట దెల్లమేకదా! ఇతర కాఖోద్యోగులకు కలుపుబట్టా యగును, యుద్ధబట్టా యగును చాలకాలమునండి యిచ్చి ఆదరించిరి. విద్యాకాఖి యిచ్చుమైనది గాబోయి, దీనికేయ్యలేదు. ఇతర కాఖోద్యోగులవలె ప్రభుసాతకాలోపాధ్యాయులు వైతము వర్తకము మొదలగు యితర మానవుల కృత్యలలో గాని ప్రవేశించరాదని కాసన బద్ధుల చేసియున్నాడు. ఇందుచేతనే కుటుంబకష్టముల నిర్వహించజాలక, యీవృత్తియందలి యభిమానముచే దీనిని విడువజాల కున్నాడు. ఈ బాధకు కొలగించి యీవృత్తి గౌరవమును తోడనే రక్షింప నిలువదనివో ఎడ్యుకేషనల్ రూల్స్ ప్రకారము సాతకాల కార్యముల 5 గంటలకాలము నిడపి యితర కాలములలో వ్యాపారము మొదలగు యుక్తమగు లాభకార్యములలో ప్రవేశించుటకు పాలకు లనుమతించవలయును. అట్లుగాచేసి కాలయాపనము గాని కసాధ్యమైనంత కృతికాలములలో యుపాధ్యాయుల వేతనము అధమము 15 రూపాయలకు తక్కువగాక యుండునట్లుచేసి పాలకులు యీ వృత్తి గౌరవమును కాపాడి యుపాధ్యాయుల నవ్యాంధుల బాలకులయందు ప్రతిభలించేయుదురని ప్రార్థన. ఉపాధ్యాయులారా! ఈ విషయము తమ తమ రేంజీలలోనుండు యుపాధ్యాయులకెల్ల దెలియజేసి యొకగ్రీనముగా పట్టుదలతో నీతియనున పాలకుల ప్రార్థనలను పలయునని వేదెడ.

పెద్దతిప్పనముగ్గిం సాదరోపాధ్యాయుడు.

III

భర్తావిమర్శన.

ఆంధ్రప్రతికా సంపాదకునకు:

అయ్యా, బెజవాడలో 8,9, 10 దినముల తేదీలలో పెద్దతుండిసభ సమావేశమగుననియు, అప్పుడు కొన్ని భర్తావిమర్శనలు విమర్శించేయవలసినవియు, నందు ముఖ్యముగ, సోమయాగమును దుపాలించు జేయవలసిన ప్రావృత్తి పథవులనుగూర్చి చర్చించుటకు ననియు, గడచిన మాసమునములలో శ్రీమత్కొల్లూరినంద భారతీస్వాములవారు, కొన్ని ఆగ్రహారమున, జేయించిన యాగ మతాశ్రీయ నని, నిరూపించబడు ననియు, శ్రీస్వాములవారు సమయమునకు దయచేసి,

తమవారమును సప్రమాణముగ నిరూపించ వలయుననియు. పాటిబండ్ల వేంకటరమణయ్య పంతులుగారును కవుల నూర్వవారములరావుగారును వాడు దెలియపరచినారు. నేను వెంటనే సభకు కాలపాత యేర్పాట్లు చేయుచు, సభాస్థలమును నిర్ణయించుటకు గూర్చియు, సభాధ్యక్షులుగ నుండ దగిన వారలను గూర్చియు, చర్చనీయాంశముల వివరములను, సభకుండు పాటింపవలసిన నియమములను గూర్చియు, కార్య నిర్వాహకులకు వ్రాసినాను. వారింకను పర్యవృత్తర మీయలేదు. సభాస్థలి నిర్ణయించలేదు. సభాధ్యక్షుల నెన్నుకొనలేదు. కార్యక్రమమును పక్కటింపలేదు. విమర్శనీయునియు గాధయొనడి; తీవ్రచక్రకు లోనగునది. దక్షులకు పండితులు సమర్థులగునది. కాన, సభ సౌమ్యముగను, పరశ్రమముగను, జనుప్రదముగను జరుగు నుపాయము లాలోచించి త్వరపడుదని కార్యనిర్వాహకులకు పత్రికాముఖమున ప్రార్థించుచున్నాను. భగవద్దేవుడు భర్తావిమర్శనను నునకు కుతూహలమున్నందుకు తగిన యేర్పాట్లు చేయుటయే సాక్షి. జయపజయములతో నునకు పంబంధ నుండగూడదు. జేతజేతములనుండి పండితులను పిలుచుచున్నాను. మనభగవద్దేవుని లోనములనల వారయనలకు కించకలిగిన కునకును విచారమును గలిగించును. కాన త్వరపడి తగుకృత్య తీసికొనవలయునని ప్రార్థన.

బెజవాడ 29-11-1918 చెరుకుపల్లి బుచ్చిరామయ్య.

IV

ప్రజానాయకులకు విజ్ఞప్తి.

ఆంధ్రప్రతికా సంపాదకునకు:

అయ్యా, గత నాలుగు సంవత్సరములనుండి జరుగుచున్న లోకభీకర సంగ్రామ దావాల మిప్పుడు సుందీయముగ మారింది. ఈసందీ మూడ ప్రపంచమున కంతకు, సమానస్వాత్మకత గాతినేను సమ్మేళన సక్రమాభివృద్ధిని వెలపించుటకే యని, విజ్ఞానుల ఆశయు. ఆధునికకాలములో నాగరిక ప్రపంచక చరిత్ర నొక్కసారి దిలకింపినవో ఆశిమాఖండమున నొక పెద్ద భూభాగముకలిగినట్టియు, సకల విధ పుష్ప ఫల రస భోగవర్షముల కాలవాల మయినట్టియు, ముప్పదిమూడుకోట్ల ప్రజలతో నిండియున్నట్టియు నగు భరతఖండము బహువేదనతోనుండి 6 కోట్లజనులకు ఆహారమునొరకకయు, 6 కోట్లజనులకు ఒకపూటయే ఆహారముకలిగినట్టియు యున్న వారు దిండునకు 18 గంటలు పాలుబడినకు తమ భుక్తిని సంపాదించుకొనుటకే సకల శ్రమలు పడుచుండుటయు విదితముకాగలదు. ఇందుకు కారణము విదేశీయుల పోటీచే చేతయే పరిశ్రమలు తీసిండుట, వానిశిశుభాగయంతయు విదేశీయుల కమించుకొనుట, ప్రభుత్వము వారు భూములకై అధికమయిన శిస్తులు వేయుటకు ప్రజలకు ధనపరపతి కొంతయు నాకు కలుగజేయకపోవుట మొదలగునవియే ప్రజలకుభివృద్ధికి భంగకరములని ప్రజాభిప్రాయము గావున నోభాగితము నాయనలారా! ఈసంగతియందు అన్నిరకలసభేతములతో పాలు భారతదేశము కూడ తనవిధిని వెలవేసినది. భారతదేశము దుధిరము ప్రావృత్తితోనేమి, మెలమయియుగా నేమి ప్రకటించినది. భనసహాయము హక్కునయు వేసినది రాజభక్తిని చూపించి ని. ఇన్నియేల. ఒకప్పుడు మన రాజభక్తినిధి మొదలగు ప్రభువులు పొందుదేశమునకుకూడ సంగ్రామము వచ్చునేమోయని సంభయపడినప్పుడు మనము చెక్కుచెదరక వైర్యముగ మనభగవంతుల ఆజ్ఞ మేరకనిర్మి యుంటిమి. గత రాజోత్త్ర ప్రపంచ కాంతినభలో మీయసాల్లాని మనమస్థితి నాగరిక ప్రపంచమునకు వెల్లడిచేసి మరయు కూడ మానక ప్రపంచములోని వారును లోకమును సహేతుకముగ ఒప్పించి మనకు మరగాని మతానికొక సభామాభివృద్ధినిండుటకు ఏ యే వ్యవస్థలు అయినామో అని కృత్రికరీతిని త్రింశకోట్ల భారతీయ ప్రజలు నీవేదనకేతుండి తొలగించుటకు రాజనీతికొనిండులగు మన ప్రభువులకు సర్వేశ్వరులకు మీకు తోడ్పడుచుగాక యని గోరుచున్నాను.

కన్దికల్ల రాజోపాధ్యాయుడు ముంకపల్లి వేంకటసుబ్బారామయ్య.

35,000 రూపాయల దొంగతనము.

బరంపురమునుండి మాన్వీక్షితునిలేఖకు డిటు వ్రాయుచున్నాడు:—రెడ్డావారావారి బాపగారు మాధకమంజో సాంతో గారిటీల మాపురమున జరుపబడిన విజయోత్సవమును దిలకించుటకై విచ్చేసి నాళమువారి సక్రమమున బసచేసియుండిరి వారాదినమున తద్దాసంస్థానాధీశ్వరులవారి చెవులకమ్మలతో

దును నుమారు ముప్పదియైదు వేల రూపాయలవరకు గలవి విక్రయించ నుద్దేశించి పురమునున్న కొందరు వ్రతులకు జూపియు సరియైన మూల్యము రాకుండుటచే తుద కవి విక్రయంతక, సక్రమములలో నున్నతమవైఖోబెట్టి వాడుకొత్తగా గొని తెచ్చిన తాళమును ఆగడికి వేసి యుత్సవమును నిలకొనుటకు బోయిరి. అసలుయూను నొకరవ్రతుడు పుత్రికమేరముగ సక్రమమునకు విచ్చేసి తనవద్దనున్న మారుదీగముతో మూడవ తంపు దెరచి లోనున్న వెట్టె నవకొరించుకొని బోయిరట సాంసోగారు తమసామగ్గిని గడిగొనగాక ఈ విషయమును సోలీసువారికి దెబబ మిక్కిలి కష్టముతో వేరెన్నుటకు గని ప్రస్తుతము వారి వరెప్పు చేసియున్నాడు.

చిరకాలమునుండి మా పురమునకు గావలసియున్న రేలు వేయక నంపు మొకదానిని యుత్సాహవంతులకు మాపుర జనులు కొందరిటీలకు ప్లాపించి యూను సాధారణరైలును జరిపియుండిరి. ఈ సంఘమునకు మాపుర స్వరాజ్యసమితి యధ్యక్షులగు మల్లాది కృష్ణమూర్తిపంతులు బి. ఏ. బి. ఎస్. గారి రధ్యక్షులుగను వేదా పత్రికావారముమూర్తి బి. ఏ. బి. ఎస్. గారును, "ఆంధ్రవాణి" పత్రికావ్రాహుల లగు మద్దూరు మూర్యవారములరావుగారును సంయుక్త కార్యదర్శులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

మాగంజామునంకల సంఘమువారి యాజమ్యము క్రింద గడచిన 24-వ తేదీన డైరుంకు జ్యూబిలీపుర మండలమున, రాయబహద్రుల తాడేపల్లి వేంకటకృష్ణయ్య పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. (జిల్లాబోర్డుకు సాధ్యులు) గారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. నీటిపప్పు హెచ్చించుటకుగూర్చి జరుగుచున్న ప్రభుత్వమువారి యాలోచన నాక్షేపించుచు రెండు తీర్మానములు ఈ యాంక్షోశము సాగించుట మూడవ ప్రతిపక్షుల నేర్పాటుచేయును మొత్తీర్మానము గావించబడినది. యంతయులోని నానాగ్రామమునుండి ప్రజలు విచ్చేసి సభనలంకరించుటయే గాక యాంక్షోశము సాగించుట కంగీకరించినారు.

కలకత్తా కాలేజీలు.

ఆంధ్రవిద్యాధి మొకటిల్లు ప్రకటింపుచు కోరుచున్నాడు: కలకత్తాలో ఇన్స్టిట్యూషన్ ఎస్టేబ్లిష్మెంట్ నుండుటచే ఇచట కాలేజీలు, నువల మూసినారు. గతనెల 28 వ తేదీన నిండికేటుగా నీ ప్రశ్న వచ్చినది. విద్యాకాఖానీకారి వర్షురత్త, గవర్నమెంటు కాలేజీలకు మూర్ఖులకు ఆశోగ్యాధికారి సలహా ననుసరించి జనవరి 1 వ తేదీ వరకు మరల మూడునలసినదని నోటీసు ఇచ్చెను. 28 వ తేదీన సంస్కృత కాలేజీ ప్రిన్సిపల్ విద్యభూషణుగారిని, మీటింగులో నుండి వచ్చుచుండగ కలసికొంటిరి. ఆయన చెప్పినదేముగ ప్రావృత్తిని చెప్పుకాలేజీ ప్రిన్సిపల్ ఆర్కనోటిగారు కాలేజీలు మరల జనవరి వరకు తెరవబోయియుండల విద్యాధులకు వచ్చు చున్నయు, డైరెక్టుగా సంస్కృతలకు ప్రకారము నెలపులు వెంచుట అసంభవమని చెప్పగా విశ్వవిద్యాలయాధికారులు మీరు కాలపాతయెడల మీ కాలేజీవెట్టండి. మేము మాత్రము ఆశోగ్యాధికారి నెలపుప్రకారము మూసివేయుచు మని చెప్పిరట. ఇప్పుడు ఇంతవరకు పసిడినెస్సి, సంస్కృత కాలాల సి. ఐ. ఎ. విద్యాధి సార కాలేజీలు జనవరి 2 వ తేదీవరకు మూయబడునని తేలిచింది. ఇక నీటి బంగళానీ, 8,9, 10 కాలేజీలు దిగబడినవి. ఇవికూడ బహుశా మూయుదురు. దృఢముగా చెప్పలేము.

నీటి, బంగళా, బంగళానీ విద్యాధులు త్వరగా బహుశా తేర రావద్దు. ఏసంగతి తెలిసికొని మాత్రము బయలుదేరవలయును. నాకేమైన తెలిసిన కునకు పత్రికాద్వారా తెలియజేసినది. దినమునకు ఇప్పుడుసావలన ఏమి ఆన గురించి చనిపోవుచున్నాడు

రాజమహేంద్రవరము పురవాసు లొక్కొక్క వ్రాయుచున్నాడు:— రాజమహేంద్రవరము బర్మా ఆయులుకం వెనె సముయోజంటు పున్నాడ లక్ష్మీనరసింహము గారు కొన్ని సంవత్సరములనుండి నుంచినట్లే చరివేంద్రము: వెట్టియముబ్బిది. నెల కొకపర్యాయము కుంట్లు గ్రుడ్డిగాళ్లకు లెక్కలేకుండ ఎన్ని వేలకయినను అన్నదానము చేయుచున్నాడు. నెలకో కాలముండి కరువుకాలములో సాగువులకు సహకరి ఇచ్చు మొదలు వెట్టిరి. ఆయనయు ఉదయము వీరి కొట్టుమున్ను నుండు సదావర్త లుండుకొను సాగువులతో నిండి కనులపండువొనరించుచున్నది. వీరు సక్రమముకలి కట్టించుటకు గాను గోదావరి రైలువేస్తేమను ప్రక్కను స్థలము కొనియుంచిరి.

Printed and Published by K. Nageswara Rao, at the Andhra Patrika Press, 7, Thambu Chetty Street, Madras.